

VÅR SLÄKTHISTORIA

Sammanställd och nedtecknad av

LISBETH & MAGNUS
KVILLEGÅRD

(Utkast version: December 8, 2022)

HÖGSBY · MMXXII

MAGNUS SLÄKT

- Carl Johan Petersson · 9
Cajsa Lisa Magnusdotter · 11
Carl Johan Petersson och Cajsa Lisa Magnusdotter · 13
Carl Fredrik Sköld · 15
Helena Christina Henriksdotter · 17
Carl Fredrik Sköld och Helena Christina Henriksdotter · 19
Carl August Bom · 21
Selma Terese Åberg · 23
Carl August Bom och Selma Terese Åberg · 25
Erik Magnus Nilsson · 33
Gustava Charlotta Carlsdotter · 35
Erik Magnus Nilsson och Gustava Charlotta Carlsdotter · 37
Oskar Karlsson
Maria Kristina Sköld
Oskar Karlsson och Maria Kristina Sköld · 39
Arthur Bom
Anna ?
Arthur Bom och Anna ? · 45
Sigurd Karlsson
Valborg Bom · 49
Sigurd Karlsson och Valborg Bom · 51

LISBETHS SLÄKT

- Johan Peter Johansson · 61
Kristina Sofia Johansdotter · 63
Johan Peter Johansson och Kristina Sofia Johansdotter · 65
Isak Pettersson · 69
Stina Maria Johansdotter · 71
Isak Pettersson och Stina Maria Johansdotter · 73
Johan Peter Cederblad · 77
Johanna Christina Lång · 79
Johan Peter Cederblad och Johanna Christina Lång · 81
Johan August Caesar · 85
Johanna Lovisa Johansdotter · 87
Johan August Caesar och Johanna Lovisa Johansdotter · 89
Carl Johansson
Linnéa Isaksson
Carl Johansson och Linnéa Isaksson · 93
Anders Cederblad
Hilma Caesar
Anders Cederblad och Hilma Caesar · 97
Carl-Eric Johansson
Viva Gunhild Maria Cederblad
Carl-Eric Johansson och Viva Gunhild Maria Cederblad · 105

MAGNUS SLÄKT

CARL JOHAN PETERSSON

Magnus farfars far

Carl Johan föddes 29 maj 1836 i Lilla Boda, Mörlunda. Hans far hette Peter Karlsson, född 18 juli 1802 i Borg, Mörlunda. Denna gården har varit i släktens ägo i minst fem generationer tillbaka till 1650-talet. Carl Johans mor hette Stina Kajsa Karlsdotter, född 6 december 1806 i Lilla Boda. Även denna gården har varit i Stina Kajsas släkts ägo sedan mitten av 1700-talet. Peter och Stina Cajsa får fem barn: Brita Lisa 1832, Carl Johan 1836, Christina Sophia 1839, Nils Peter 1843 och Adolf Fredrik 1846.

Carl Johan bor hos sina föräldrar fram till 1859 då han tar arbete som dräng på gården Stora Boda, Mörlunda socken. Arbetar där ca ett år innan han gifter sig med Cajsa Lisa Magnusdotter.

Peter Karlsson dör 1858 och Stina Kajsa Karlsdotter dör 1882.

CAJSA LISA MAGNUSDOTTER

Magnus farfars mor

Cajsa Lisa föddes 15 maj 1839 i Näshult, Mörlunda. Hennes föräldrar hette Magnus Jonsson, född 7 juni 1792 i Näshult, Mörlunda och Anna Maria Jonsdotter, född i Torssebo, Tve-
ta den 12 juli 1798. De får barnen: Christina Sophia 1819, Johan Peter 1822, Carl Magnus 1824, Daniel August 1827, Anna Lovisa 1830, Maria Cathrina 1833, Gustaf Fredrik Otto 1835, Cajsa Lisa 1839 och Gustava Fredrica 1842.

Familjens hem i Näshult har varit i hennes fars släkt sedan början på 1700-talet. Den första personen som vi har hittat på denna gård hette Jonas Svensson. Han var Sockenman, vilket innebar att han ägde talan vid sockenstämman. Ett hedersuppdrag. Levde mellan 1724-1808.

1850 flyttar familjen med de fyra yngsta barnen till Hultsnäs. De äldsta barnen har flyttat hemifrån.

Cajsa Lisa bor hemma på föräldrarnas gård tills hon gifter sig.

CARL JOHAN PETERSSON

CAJSA LISA MAGNUSDOTTER

Paret gifter sig 29 juli 1860 i Mörlunda kyrka och bosätter sig på gården Hultsnäs, Näshult i Mörlunda socken. Hennes föräldrar bor och brukar gården till 1872 då Carl Johan och Cajsa Lisa tar över ägandet. De får tio barn mellan 1861-1881, ett av barnen dör i ung ålder. Deras barn fick namnen: Johan Peter 1861, Amanda Sofia 1862, Carl August 1865, Oskar 1867, Constance 1869, Mathilda 1872-1872, Olivia Gustava 1873, Nils Emil 1876 (emigrerade till Nordamerika), Axel Valfrid 1879 och Josefina Emilia 1881.

Oskar bor i föräldrarhemmet i Hultsnäs hela barndomen och uppväxt. I 20-årsåldern arbetar han på Ryningsnäs Gods som arbetskarl, mest i jordbruken. Han var även med när sjön Ryningen skulle sänkas för att skapa mer åkermark. Det grävdes en ny kanal innan Blankan. Oskar var med i det arbetslaget som sprängde och grävde kanalen. Än idag kan ett inristat vattenmärke i Haklaberget ses, V M 1887. Vattnet fick inte gå över det märket för då svämmades åkrarna över. Om detta hände så öppnas några vattenluckor.

När gäster var inbjudna till har- och tjäderjakt av godsägaren var Oskar och andra arbetare involverade. Men det var framförallt andjakten i Ryningen som var mest eftertraktad av gästerna. Godsets arbetare fick ställa upp som roddare och

upplockare av byten. De skulle också gående genom vassruggarna få änderna att flyga upp och allra helst då i riktning mot den plats där skyttarna stod. Under de första dagarna av den lovliga andjakten sköts inte mindre än 600 änder av ett inbjudet tremannalag.

Familjen bor kvar i Hultsnäs till 1890 då de flyttar till ett närliggande hus, Bygget, som troligen inte låg så långt därifrån.

Carl Johan dör 16 december 1903. Cajsa Lisa bor därefter hos sin son Oskar i Hultsnäs och dör där 6 november 1910.

CARL FREDRIK SKÖLD

Magnus farmors far

Magnus Danielsson född 22 april 1791 i Mossäng, Kråkshult socken. Antagen till soldat år 1817 vid Kungliga Kalmar regemente, Förste Majorens kompani. Han får soldatnamnet nr. 58 Brandt och blir tilldelad soldattorpet Lamåsa Kåragård i Alameda. Han bor även på Språklaretorpet, Almeda. Enligt en notering generalmönsterrullorna 1926 är Magnus Brandt 35 år gammal, har tjänstgjort i elva år och är 5 fot 9 tum, dvs 1,72 m lång. Gift med Stina Lisa Johansdotter född 1797 och har med henne 8 barn: Johan Magnus 1817, Jonas Peter 1820, Stina Cathrina 1823, Anna Lena 1826, Carl Fredrik 1929, Johanna Maria 1832, August 1835 och Carolina 1838.

1832 flyttar familjen till Mönsterskrivare boställe, nr. 79 Hökaryd i Åseda socken. Magnus dör 1862 och Stina Lisa 1846.

Sonen Carl Fredrik Magnusson född 22 juli 1829 i Almeda. Antagen 9 augusti 1855 vid Kalmar Regemente, Livkompaniet, Första Korpologskapet. Han får soldatnamnet Sköld och bor nu på nr. 3 Nyttorp, Tulunda i Mörlunda socken. Han är 6 fot 2 tum, dvs. 1,85 m lång. Den 29 juni 1883 slutar han sin soldatbana, i generalmönsterrullorna finns en anteckning att "han har tjent utmärkt väl", och blir gratialist. Det betyder att han får gratifikation, en pension som utbetalas två gånger om året vid uppvisande om prästbetyg och tjänsteintyg. Nu kan han försörja sin familj på en annan gård.

HELENA CHRISTINA HENRIKSDOTTER

Magnus farmors mor

Helena Christina Henriksdotter. Hon är född 24 juli 1829 i Träbäck, Hattemåla, torpet Lyktan, Fagerhults socken. Hennes far heter Hindrik Jonsson, född 1803, och hennes mor heter Maria Alexandersdotter, född 25 juni 1806. Föräldrarna kommer från trakterna runt Virserum och Fagerhult där deras anfäder har bott i flera generationer.

På torpet Lyckan föds också en son Jonas Magnus 1832. En tid efter det så flyttar familjen till Liskatorp, även det i Fagerhults socken.

1834 går nästa flytt till torp Eksjögle, Backstugan i Virserum socken. Fadern är nu brukare på gården Gröndahl. Fyra söner till föds där, Gustaf Peter 1836, Carl August 1839, Johan Claes 1843 och Adrian 1847.

Helena Kristina flyttar tillbaka till Fagerhult 1844 och arbetar som piga på gården Medelgärde. Återvänder till familjen i Virserum 1846. Flyttar 1853 till Åkerö i Mörlunda socken där hon arbetar som piga. På samma gård arbetar Carl Fredrik Magnusson Sköld som dräng och de blir ett par.

CARL FREDRIK SKÖLD

HELENA CHRISTINA HENRIKS DOTTER

Carl Fredrik och Helena Christina gifter sig 7 mars 1856. De bosätter sig på soldattorpet Nyttorp, Mörlunda socken och får sju barn:

Ida Charlotta Rosetta, f. 1856, emigrerar 1883 till Rockford Winnebago, Illinois Johan August f. 1859 “ 1881 till Belvidere Boone, Illinois Carl Oscar f. 1861 död 1862 Carl Magnus f.1863, emigrerar 1889 till Rockford Winnebago, Illinois Oscar Algot f. 1865 “ 1890 “ Gustaf Adolf Gottfrid f.1869 “ 1890 “ Maria Kristina f. 1873 är den enda av syskonen som stannar i Sverige.

1869 flyttar familjen till Orrhällan torp, Rynningsnäs i Mörlunda socken. De blir kvar där i 2 år sedan flyttar de till Lilla Bölö, Mörlunda socken.

1890 går flytten igen, denna gång till gården Hultsnäs, Mörlunda socken.

Bild

Carl Fredrik och Helena Christina brukar gården tills Carl Fredrik dör 9 augusti 1912. Helena Christina bor kvar tills hon dör 30 januari 1918.

CARL AUGUST BOM

Magnus morfar

Nils Persson född 1764 i Temshult, Kråksmåla. Han blir antagen som soldat 18 augusti 1788 och blir placerad på Bondeberga nr. 87 i Högsby socken. Nu får han soldatnamnet Bom.

1789-1790 tjänstgör han på Sjökompaniet, men redan 1793 slutar han sin soldatkarriär. Han flyttar till Kloster, Kolsrum i Högsby. Under årens lopp hinner han gifta sig 3 gånger. I husförhörlängden 1818 står han som häradstjänare, dvs. vaktmästare vid tingshuset i Staby. En annan betydelse är fångvaktare. Nils Persson Bom dör 17 september 1830.

Sonen Peter Nilsson Bom, född 1791 i Bondeberga, som Nils fick från det första giftet med Lena Jonsdotter, bor på gården Kloster med sin hustru Lisa Kajsa Nilsdotter och deras elva barn.

Ett av barnen heter Gustav Persson Bom, född 15 juni 1833, växer upp på gården. I mitten av 1850-talet arbetar han som dräng på en gård i Sjötorp, Fågelfors. På samma gård finns en piga som heter Christina Jonsdotter, 5 november 1833. Tycke uppstår och 1858 gifter de sig och bosätter sig på Sjötorp nr 1 som är Christinas föräldrarhem. De får sju barn: Mathilda Sofia 1859, Carl August 1862, Gustaf Emil 1866, Johan Rudolf 1870, Axel Reinius 1874, dödfött gossebarn 1877 och Pehr Alfrid Martin 1878.

Carl August bor hemma fram tills han gifter sig och ett par

år framöver.

1881 dör Gustav Persson Bom av bröstlidande. Christina Jonsdotter dör 10 december 1934, 101 år gammal. Hon kallades Moster Bomma av hela släkten.

[Bild på moster Bomma]

SELMA TERESE ÅBERG

Magnus morfars mor

Namnet Åberg är ett vanligt namn i Fågelfors med omnejd och de flesta av dessa har nog gemensamma förfäder. Går man på kyrkogården i Fågelfors idag så hittar man namnet Åberg på många gravstenar. Åberg-släktet i Fågelfors är en smedsläkt på fyra generationer som man kan härleda tillbaka till en Nils Larsson född i Rumskulla och som sedan fick namnet Åberg. Han blev smedmästare, i betydelse av att han var fullt utlärd smed vid Fredriksfors bruk i Döderhult.

Där arbetar också hans son Lars Åberg, även han smed. Han får en son, Johan Peter Åberg, som arbetar som hjälpsmed vid Pauliström bruk, Målilla socken. När Fredriksfors järnbruk lades ner flyttades verksamheten till Fågelfors och släkten Åberg följde med dit. Johan Peter får arbete som stångjärnssmed vid Fågelfors bruk. Fjärde generationen Frans Oskar Åberg arbetar som hammarsmed vid Fågelfors bruk.

Frans Oskar född 20 juli 1837 i Storebro, Vimmerby socken gifter sig 7 september 1861 med Johanna Gustava Jonsdotter född 5 juli 1838 i Klebo, Högsby socken. De får elva barn däribland Selma Therese. Hon är född 19 juni 1874. Hennes syskon: Ida Sophia 1859, Gustava Charlotta 1862, Carl Oscar 1867-1868, Carl Oscar 1869, Emilia Maria Josephina 1871-1872, Axel Reinius 1873-1873, August Bernhard 1882-1882, tvilling Alma Emilia 1882. Två av barnen, Gustava Charlotta och Gustaf

Emil, emigrerar till Nordamerika 1887.

Frans Oscar dör 1888 och Johanna Gustava dör 1912.

CARL AUGUST BOM
♂
SELMA TERESA ÅBERG

I Fredrik Lobergs bok "Samhällsbyggarna" kan man läsa vad han har skrivit om Selma och Carl August Bom: "Selma Åberg var 16 år, 21 juni 1890, när hon gifte sig med den tolv år äldre Carl August Bom. Eftersom Selma var minderårig hade familjen skrivit till Kungens befallningshavare med en önskan att hon fick gifta sig med Carl August. Kung Oscar den II:s underlydande gav klartecken med vändande post.

Hon flyttade med sin make till Sjötorp nr.1. I det lilla torpet bodde även Carl Augusts syskon och hans mamma Kristina Jonsdotter, hon kallades för "Moster Bomma" och var änka efter Gustav Bom. Två månader efter giftermålet föddes sonen Artur 12 augusti 1890.

Den 12 november 1892 flyttar den lilla familjen till Hyltan i Fågelfors. Snart kom flera syskon Gunnar, Anna, Elin och Henry. 1901 flyttar familjen till Hemgården på Bruksgatan även det i Fågelfors. I Juni 1903 när Henry var knappt ett år dör Carl August. Han har varit och flottat timmer på bruksdammen och trots feber och hosta fortsatte han att arbeta. Efter arbetsdagen kördes Carl August skakande och kraftlös med häst och vagn till sitt hem på Bruksgatan men han tillfrisknade aldrig. Dödsorsaken den 11 juni 1903 fastställdes till lunginflammation. Selma står nu ensam med 5 barn, endast

29 år. I början av 1890-talet hade familjen flyttat till ett hus i Fågelfors som ägdes av bruket och nu när Carl August var död meddelade brukschefen Ekströmer att de var tvungna att flytta före ett visst datum om de inte kunde köpa huset. Selma väldigt till brukschefen att han skulle ge henne en chans att hon och barnen skulle försöka tjäna ihop till de summa som krävdes för att kunna bo kvar. Han lovade om hon fick ihop pengarna så skulle hon få köpa Hemgården nr. 5 på Bruksgatan 30 i Fågelfors.

Arthur och hans bror Gunnar fick redan vid 13 och 12 års ålder börja arbeta vid Fogelfors Bruk, här kan vi se utdrag ur löneboken för några månader under 1903. Vi kan se att Arthur tjänade 65 öre om dagen och Gunnar 10 öre för varje kväll efter skolan. 13-årige Artur och hans ett år yngre bror Gunnar sökte arbete på snickerifabriken. Artur tjänade 7,97 kronor varje månad, som han lämnade till sin mor. Gunnar arbetade kvällspass och tjänade 10 öre i timmen. Före och efter arbetet tog bröderna på sig de finaste tröjorna som Selma stickat. Vid fabriksposten utanför bruksentren sålde pojkarna kringlor som Selma bakat medan hon passade de yngsta barnen i hemmet. Detta gav ytterligare ett litet tillskott till hushållskassan. Ryktet om de välväckande kringlorna spred sig snabbt i brukssamhället. Selma började också sticka vantar, sockor och tröjor på beställning. För detta tjänade hon några kronor varje månad.

Selma skrev också till sina släktingar, syskon till både henne och Carl August, som emigrerat till Amerika om hjälp. De hade inte glömt vardagsslitet i sin hembygd och med jämna mellanrum skickade de hem bidrag till familjen. När 6 år har passerat efter Carl Augusts död hade Selma och hennes barn lyc-

kats spara ihop 72 kronor. Selma kunde den 14 mars 1908 stolt stega in till Brukspatronen och meddela att hon hade pengar till att köpa loss huset om nu Brukspatron stod vid sitt ord, vilket han gjorde.

Så här såg köpekontraktet ut.

Två år senare den 27 maj 1910, anslöt sig Selmas 19-årige son Gunnar till den långa strömmen av emigranter västerut. Han färdades mot Moline i Illinois, Rock Island County. Där hade Selma syster Alma och flera arbetarfamiljer bosatt sig. Den dramatiska resan tog 3 ½ vecka, den 20 juni kunde andas ut i sin nya tillvaro i Nordamerika. Han skrev ett långt brev hem till mamma Selma och syskonen. Originalbrevet är lite svårt att tyda, så här kommer en avskrift:

Moline den 2% 1910.

*Älskade moder och syskon jag får nu sätta mig ner och
fatta pennan för första gången i det nya landet. jag får
då först tala om att vi allesammans här äger en god häl-
sa hvilket jag även hoppas ni äger därhemma hvilket är
det bästa av allt på denna jorden. jag får väl tala om li-
te huru jag hade det på resan den har gått riktigt bra,
när jag kom till Nässjö och hade bytt om tåg där då fick
jag redan sällskap med två syskon en Flicka och en pojke
ifrån Sandsjö socken Jönköpings län. Vi kom till Göte-
borg klockan 7 på Torsdags morgon när vi då kom ut ur
stationshuset då stod där 15-20 st. hotellmästare och alla
så ville de ha oss med sig bara för att de skulle kunna ta
många pängar men det gick bra ändå. Vi fick det så bra på
ett hotell så vi kunde inte bättre få det. vi fick ge 150 för vi*

läg där om natten. sedan klockan 9 på fredagskvällen fick vi gå ombord och 10 gick båten från Göteborg. Ni skulle bara ha varit där och sett så mycke folk där var på kajen där var då många tusen personer och allihop så sjöng de den ena biten efter den andra ända tills båten började på att lägga ut ifrån land. då stod de där och vinkade en sista hälsning hvilket även vi göra som var på båten ett sista farväl till fädernelandet. Somliga grät och somliga skrattade. vi hade fint väder på nordsjön hela tiden så där var riktigt roligt. vi kom till Hull på söndagen middag sedan gick vi från Hull kl.10 på måndagen och var i Liverpool kl.2. sedan fick vi gå på den stora båten kl.10 på tisdagen och var i atlanten i 9 dygn. vi hade nog kommit över fortare men båten blev så hårdt lastad när vi kom ett litet stycke. det var så att de körde på grund med en annan amerikaångare Kristiania så alla dom passagerarna fick komma på Saxonia så vi var omkring 3-4 tusen man på båten. men det var icke nog med det sedan på natten mellan Tisdag och onsdag var det så hård dimma så dom tordes inte köra mer än mäd half fart utan di fick bara böle och blåse hela natten. di visst inte 100 meter från Irland utan dom fick stanna där och mäta djupet innan de vågade sig längre men sedan framåt middagen började dimman skingra sig. men sedan på torsdagen var det sådan sjögång så båten stod på ände så då var vi sjuka hvarenda en och spydde gjorde vi också så vi kunde inte vara oppe på däck för några kastade upp sig ända uppå däck. så där kom vågor som var så stora som vår stuva därhemma i Sweden. så då var det inte roligt längre. sedan har det det blåst hela tiden på sjön och varit

hårdt kallt ni må tro att det var nog inte så som det stod uppmåladt i boken vi fick. Inte häller så bra mat som det stod utan det var nätt och jämnt vi kunde lifnära oss. vi fick gå igenom 7 doktorer och vi fick även vaccineras men det var några som slapp undan så jag böhvde ej för det syntes på mig så bra. vi kom till Boston natten mellan onsdagen och torsdagen så när vi vaknade på morgonen då var vi inne i Bostons hamn. Sedan gick vi från Boston klockan 3 på eftermiddagen och var i Chikago kl halv 8 på lördagsmorgonen men sen gick jag från Chikago kl halv 2 och var i Moline kl. halv 10 på lördagskvällen. när jag då steg av tåget så var det ju litet folk men det stod en karl han tittade på mig och hvart jag gick så gick han efter. då tänkte ja att ta upp adresslappen och visa den men innan jag han det så kom han till mig och frågade om jag kunde språka engelska, nå sa jag kan ni svenska jes va heter ni frågade han, då blev jag jämt lite het då sade jag hvad jag hette då räckte han mig handen och jag frågade om han var Morbror Oskar jes sa han då och så skakade vi hvarandra en stund och sen så tog han en kappsäck och sen gick vi hemåt. vi åkte på spårvagn en bit också för det var en bra bit hem sade han. sedan hälsede på Alf hild hon var på ett ställe och arbetade och sen kom Moster Ida och Ruben-Torsten-Paul och mötte oss, ni må tro att det inte var så ledsamt då sen gick vi hem och jag fick mat och sedan var det ju till att börja på och språka på och språka om det gamla landet. Axel Hofstedt de var och skulle mig vid en annan station litet längre bort men dom hittade mig inte utan vid halv 12 då kom Axel till baka och sade att di inte hade sitt och då när han tittade in i rummet

då satt jag och pojka där och då blev det glädje igen när jag då fick hälse på honom. Sedan satt vi oppe till 2 på natten och språkade ni kan tänka att vi hade mycke att språka om. sedan på söndagsmorn då gick Axel bort till Hofstedts och talade om för dom att jag var kommen och Morbror Oskar och jag gick bort till Classons och hälsade på dom så där fick jag bada. di har ett har ett rum som dom badar i sedan kom Axel och Hofstedt dit också och sedan följdes vi åt till en skoaffär och köpte mig ett par skor sedan på eftermiddan gick Axel och bort och hälsade på Alma och Hofstedt di satt ute i det gröna när vi kom. som vi kom så kände jag igen Moster Alma och kände mig också fast hon har växt och blivit stor nu sedan var vi inne och fick saft där och vi hade det så roligt sen på kvällen kom di bort till oss och vi satt ute här och pratade till kl 11. Elin och Signe har jag inte sett ännu för de är uti staden och arbetar. jag har också hälsat på Otto Bäck och Olga och jag kände igen dem båda två så både Olga och Alma var så frågevisa på allting så jag har fått tala om hur det är i Sveden. här är grönt nu och sommar i Amerika jag tänker det är det också hemma nu ja nu får jag sluta mitt slarv för denna gång undrar hur det gick med Annas fot hoppas ni inte gråter nu det gör inte jag. Alma och Olga hälsar till er Alina skall skriva, medens di hälsar till er allesammans härförn di har att så fint och bra allihop Axel och jag ligger ihop jag har det riktigt bra här jag ska skriva mer nästa gång. hälsa Mormor och Kusin Rudolf från mig samt allesammans därhemma även farmor vänligen G.G. gudd baaj skriv snart tack.

Efter att Gunnar emigrerat låg ansvaret för familjens försörjning i ännu högre grad på storebror Arturs axlar. Redan i unga år bestämde sig Artur för att leva ett nyktert liv och vid 19 års ålder, startade han tillsammans med kyrkovaktmästaren Linus Johansson Nationalgodtemplarordens, NTO:s Logen 1343 Liljan i Fågelfors 1907. 1912 när Artur var 22 år valdes han till NTO:s distriktssekreterare.

1909 träffar Artur sin blivande fru Anna, de förälskar sig i varandra men giftermål får vänta några år. Båda två måste ta hand om sina föräldrar. Arturs syskon är minderåriga och Annas syskon har alla emigrerat. 1919 kan de äntligen gifta sig.

Arthurs syster Anna fick jobb som hembiträde hos Konsul Jansson i Kalmar. Hon förblev ogift och man kan anta att hon betydde mycket för honom eftersom hon fanns med i hans testamente och fick för den tiden en ganska stor summa pengar. Plats för testamente

Arthurs andra syster Elin flyttade till Stockholm och gifte sig. De kom oftast varje sommar och hälsade på släkten i Fågelfors.

Den sista i barnaskaran Henry blev Fågelfors trogen, arbetade på bruket, gifte sig med Agda Karlsson (syster till Sigurd) och byggde hus på samma tomt som Selmas hus stod på.

[Bild på Arthur]

[Bild på Carl August]

[Bild på Selma]

ERIK MAGNUS NILSSON

Magnus mormors far

Erik Magnus föddes 25 december 1844 i ett torp som heter Lindekulla. Hans far, Nils Magnus Jonsson kom från Gryssås utanför Fogelfors och hans mor, Johanna Petersdotter från Kloster som ligger under Kolsrum Högsby. Lindekulla ligger någon kilometer väster om Massemåla på Odensvi marker. Huset är sedan länge rivet men man ser grunden och ett flertal odlingsröse i anslutning till där huset låg. Flera fruktträd växer i gläntan som öppnar sig mot skogsvägen som går 25 meter därifrån.

[Bild på Lindekulla.]

Hans syskon: Gustaf Fredrik 1839, Nils Peter 1841, Carl Johan 1843, Johanna Sofia 1847, Ulrika 1849, Carolina 1852 och Otto Reinhold 1858.

Erik Magnus flyttar som ung runt i trakterna av Fågelfors där han arbetar som dräng. Han kommer som 17-åring till Nötebäckshult 1861, Hässleås 1864, Gryssås 1874 och Hyltan 1876.

Nils Magnus Jonsson dör 1883 och Johanna Petersdotter dör 1893.

GUSTAVA CHARLOTTA CARLSDOTTER

Magnus mormors mor

Gustavas far Carl Nilsson har ättlingar som vi kan följa tillbaka till slutet av 1400-talet, beroende på att föräderna tillhörde prästsläkter i trakterna Eksjö och Ingatorp. Den äldsta vi hittar bland Carls förfäder var Olof Månnsson som var riksdagsman och krögare i Vimmerby. Han var med vid Karl den niondes kröning i Uppsala där han under ett gräl blev mördad. Hans dotter Botilda gifte sig med en kyrkoherde från Ingatorp med det fantasifullt tagna namnet Nicolaus Petri Ingatorpensis.

Några generationer senare bryts traditionen att bli präst som sin far och Knut Rosinius blir bonde i Ekeby Högsby. Denne Knut gifter sig med Maja Lisa Staf som troligen har anknytning till Staby Gästgiveri. Knut och Maja-Lisa får en sön som heter Emanuel. Emanuel gifter sig med Jungfru Ulrika Elisabeth Fock från Långhult. Detta par är Carl Nilssons farfar och farmor. I en artikel i Vimmerby tidning kunde man läsa om Astrid Lindgren förfäder och där kan man se att även hon har riksdagsmannen Olof Månnsson som förfäder.

Carl Nilsson född 1817 i Lixhult, Högsby. Gift med Johanna Gustafsdotter född 1822 i Kalvehorvan, Fliseryd. De får barnen: Anna Christina 1843, emigrerar till Nordamerika, Johan August 1849 emigrerar till Nordamerika 1887, fd.marinsoldat med efternamnet Rosén, Per Alfred 1851, Ida Sofia 1853, Gustava Charlotta 1854, Johanna Fredrika 1858 och Karl Emil 1862

emigrerar till Nordamerika, ändrar efternamnet till Nelson.

Gustava Charlotta börjar arbeta som piga på fyra olika gårdar i Högsby mellan 1871-1876 bl.a hos apotekare Landstedt. 1876 flyttar hon till Oskarshamn och arbetar där som piga hos handlare Axel Lundgren men efter ca ett år flyttar hon tillbaka till föräldrarna i Lixhult.

Carl Nilsson dör 1915 och Johanna dör 1900, båda två i Försaryd, Fågelfors.

ERIK MAGNUS NILSSON

GUSTAVA CHARLOTTA CARLSDOTTER

De gifter sig 9 november 1878 och bosätter sig i Hyltan, Fågelfors. Erik Magnus arbetar som gårdsrättare på Fågelfors Järnbruks. De får barnen: Edvard Manfred Severin 1888, Erik Gunnar 1890 och Elvira Kristina 1891.

Erik Magnus sköter sitt arbete bra, han blir befordrad till rättare på Fogelfors Bruk och familjen flyttar 1891 till en tjäns-tebostad i Fåglebo, utanför Fågelfors samhälle. Två barn till: Anna Martina Charlotta 27 juni 1893 och Carl Arvid Henry 1896.

[Bild på familjen utanför huset.] Anna Martina Charlotta föddes i Foglebo Fågelfors den 27 juni 1893. Föräldrarna var Erik Magnus Nilsson som var rättare på Fogelfors bruks gård i Foglebo och hennes mamma hette Gustava Charlotta Carlsdotter var född 3 november 1854 i Lixhult Nr.3. Anna växte upp med sina fyra syskon Manfred född 1888, Gunnar född 1890, Elvira född 1891 och Carl född 1896. Under åren 1910 till 1915 bestämmer sig alla hennes syskon för att söka lyckan i Amerika och utvandrar. Anna stannar kvar och tar hand om föräldrarna. Syskonen som utvandrade fick förmodligen hjälp från äldre släktingar som utvandrat tidigare. De finner sig tillrädda i USA och får arbete, gifter sig och får barn, så man kan tänka sig att det finns fler släktingar från den här grenen i USA än

här i Sverige. De håller kontakt med Sverige genom brev och längre fram även resor för att hälsa på sina släktingar. Anna gifter sig 1919 med Arthur Bom.

Anna är det enda barnet som stannar i Sverige och tar hand om föräldrarna. Hennes syskon emigrerar till Nordamerika mellan 1905-1915.

[Info om golf, m.m]

[Erik f.d rättare, ny flytt.]

Oskar Karlsson

Maria Kristina Sköld

Oskar och Kristina gifter sig 24 mars 1897 i Mörlunda kyrka och paret bor till en början hos Kristinas föräldrar i Hultsnäs. Deras första barn, Einar, föds där 1898 men kort därefter flyttar den lilla familjen till gården Lumsebo ca 800 meter från Hultsnäs. Andra barnet, Oskar Reinhold Emanuel föds 1 juli 1899 men hans liv blir kort. Redan dagen efter dör han av svaghet. Det finns en anteckning i kyrkoanteckningarna att ”Fadren, som själv verkstälde näddopet. Barnet erhöll näddopet som ej blef bekräftadt.” Livet går vidare och snart kommer fler barn: Astrid 1900, Elna 1902, Agda 1904, Märta 1907, Sigurd 1910, Aina 1913. 1914 flyttar familjen tillbaka till Hultsnäs och här föds deras sista barn Erik 1918. Det var en tvillingfödsel men hans tvilling dog vid förlossningen.

Kristinas far har dött 1912 och hennes mor är undantagsänka i Hultsnäs så det blir naturligt att Oskar tar över gården i egen skap av hemmansägare. Familjen bor i Hultsnäs i Mörlunda socken. I familjen ingår även Oskars svärföräldrar Carl Fredrik och Lena Christina Sköld. Sigurds första barndomsminne är när hans morfar har dött 1912. Av någon anledning så dröjer det innan han körs till Mörlunda för begravning så han läggs i en kista och ställs ut i ett uthus på gården. Sigurd är då ungefär 2 ½ år.

Ett annat minne rör en gammal gumma som familjen bor granne med. Hon är fattig och bor ensam i en liten stuga som ligger ett par hundra meter från Hultsnäs. Sigurd och hans mamma gick ofta dit med mat till henne. När Sigurds mormor dör 1918 flyttar familjen till Lilla Boda där sista barnet föds. Nu är de 8 syskon. Ytterligare två barn har dött vid födseln 1899 och 1918. Troligen är Lilla Boda en släktgård på Oskars sida. Den 17 april 1923 går flytten till Hässlås,[bild finns på huset] Fågelfors. Familjen har utökats med två barn, Rut som faktiskt var Oskar och Kristinas barnbarn (hennes mamma har dött och pappan kan inte ta hand om sitt lilla barn) och en fosterpojke som heter Lennart Gustafsson.

Oskar blir dement de sista åren, det är svårt att ta med honom på t.ex släktkalas så han får stanna hemma. För att han ska ha något att göra så får han en liten uppgift som de vet att han klarar av. En gång sa hans son att han kunde bära in ved i köket medans alla var borta. Det gjorde Oskar med besked, han fyllde hela köket tills det inte fick rum ett vedträ till. Valborg har berättat om ett besök i Hässlås, lilla Ann-Mari kryper omkring på golvet i lugn och ro. Plötsligt hör Valborg att Ann-Mari gråter och springer in i rummet där även Oskar befinner sig. Ann-Mari sitter gråtande under ett bord med alla stolar ordentligt inkördta. Oskar är väldigt nöjd, han talar stolt om att han har stängt in alla kalvar så de inte smiter sin väg.

Sigurd tar körkort, han har berättat hur det gick till. Efter några körlektioner i Oskarshamn så är det dags för uppkörning, det går bra. Teoriprovet består av två frågor, den ene var så här: Får man köra bil om man har druckit sprit? Sigurd svarar nej, det får man inte. Då säger körskoleläraren: Jo, lite får man ta. Körkortet utfärdas 21 april 1931.

Sigurd hinner med många yrken i sin karriär. Bland de förs-ta arbeten han hade var som snickare på Nya Fabriken i Få-gelfors. Samtidigt hade han extrainkomst hemma på gården i Hässlås, en silverrävsfarm. Skinnen såldes och det blev lite extra pengar i mitten av 1930-talet. Sedan arbetade han som murare hos Holmström i Fågelfors. Under andra världskriget hade han kolugnar i Hässlås och sålde kol till Försvaret. Si-gurd berättade hur Fogelfors bruk såg honom som konkur-rent och försökte svälta ut honom genom att köpa in all ved till överpris. Men en dag kom folk från bränslekommissionen och undrade varför hans kolugn stod stilla när behovet av kol var stort, han berättade som det var, varvid kommissionen löste in brukets ved som Sigurd fick ta över. Inköparna på bruket stod där med lång näsa. Efter kriget köpte han en lastbil och körde grus, samt använde den till att hämta mjölk hos bönder och köra den till mejeri.

Sigurds syskon

Einar, 1879-1971, gifter sig med Naomi Karlsson och får två barn, Berit och Alf. Han tar över Hässlås efter sina föräldrar. Familjen flyttar sedan till Hultsfred.

Astrid, 1900-1960, gifter sig med Gunnar Thyrén och får en son, Enar. Hon har eget företag i Fågelfors, kafé och bageri som är beläget i huset bredvid Filadelfiahuset.

Elna, 1902-1930, gifter sig med Karl Gunnar Karlsson och får en dotter, Rut. Elna dör när Rut är 1½ år, pappan kan inte ta hand om henne utan hon växer upp i Hässlås hos sina morför-äldrar.

Agda, 1904-1990, gifter sig med Henry Bohm och får två barn, Gerd och Roland. Agda var en händig person, hon sydde både till familjen och andra, målade om och tapetserade när

det så behövdes i hemmet. Hon var duktig vid vävstolen, kunde väva många invecklade mönster. Henry var en spjuver, han tyckte om att skoja och tävla om de mest besynnerliga saker. Han hade Fågelforsrekord i att kunna joja längst, han höll på hela natten och vann till slut. Tävlingen om vem som kunde äta mest senap vann han naturligtvis.

Märta, 1907-1978, var särlingen i familjen. Hon reser till Stockholm och söker lyckan. Hon gifter sig med Herman som senare visar sig vara oärlig. Han säljer gödsel, men det är bara vatten och för det får han sitta av sitt straff på Långholmen. Innan dess flödade pengarna, paret bjuder Märtas föräldrar till Stockholm och tar med dem till Berns Salonger. Herman dör ganska tidigt och Märtas berättar att Herman går igen och visar sig som en liten figur i deras hem. Efter detta har Märtas tre förhållanden. Yngve, Gustav och Lennart. När Märtas dör på 1970-talet åker Sigurd och hans bror Erik till bodelningen i Stockholm. Sigurd får bl.a ärva väggklockan av guld.

Aina, 1913-1991, gifter sig med John Enocksson och får en dotter, Ann-Britt. Aina arbetar en tid hos Astrid på kafét.

Erik, 1918-1980, gifter sig med Eva Petersson och får tre barn, Monika, Inga-Lill och Carola. Samtidigt som Sigurd bygger huset Björkhaga på Parkvägen så bygger Erik sitt hus mittemot Sigurds. Kort efter att Sigurd med familj flyttar till Kvillehult så köper Erik en gård som heter Rydet och ligger på vägen till Virserum. Den äldsta dottern, Monika, vill se världen och hamnar i Argentina där hon bor med sin familj i många år. Inga-Lill gifter sig med Sixten Jacobsson och får en son, Mikael. Hon blir änka tidigt. Bor i Virserum. Carola gifter sig med Jan Strömberg och får tre barn. Efter Eriks död

tar Carola med familj över Rydet och flyttar dit.

Fosterbror Lennart Gustafsson gifter sig med Berit och får tre barn. Familjen bor i Fågelfors och räknas som släkt hela tiden.

Ett barnbarn till Kristina, Gerd Sinnerström, har delat med sig om sina minnen om sin mormor Kristina. Både händelser som hon har fått sig berättat eller själv har upplevt. "När Kristina i unga år var på väg till skolan en dag så skadade hon sitt knä så illa, oklart hur, att hennes ben efter det blev krokigt och hon behövde gå med hjälp av en krycka. På äldre dagar använde hon kryckan till att lägga den böjda delen om två av sina barnbarns barn hals och hala in dem till sig medan hon sa "Kom nu ponten". Magnus var en av dem, hans kusin Ulf den andre. Båda två var lite rädda för henne och tyckte inte om att bli inhalad på det viset.

Kristina var en stabil, rättvis kvinna som visste vad hon ville och var inte rädd av sig. När Oskar och Kristina köpte gården Hässleås utanför Fågelfors 1923, så kördes flyttlasset med häst och vagn från Hultsnäs. Det var Kristina som höll i tömmarna, men hon hade inte varit på väg mer än en kort sträcka förrän olyckan var framme. Vagnen välter och rullar ner för en liten slänt och hela lasset åker ut i naturen. Ingen blev dock skadad och när häst, vagn och bohaget var uppe på skogsvägen så fortsatte hon och hennes familj resan till nya huset.

Gerd och hennes bror Roland hälsade ofta på hos sin mormor och morfar i Hässleås. Oskar börjar tycka det är tungt att sköta gården, så äldste sonen Einar tar över gården 1937. Hans syskon får 1000 kr vardera och han blir ensam ägare. Einar gifter sig med Naima och får två barn i samma ålder som Gerd och hennes bror. De leker ute på gårdsplan och när de

blir hungriga springer de in till Kristina, som bjuder dem på hennes goda bröd, som hon har bakat i den stora bakugnen i köket. De får stora brödkivor med hemgjort smör på. Gerd minns ännu hur gott det var tillsammans med mjölk.

Åren gick och Oskars hälsa är inte den bästa, men Kristina som fortfarande tycker om att träffa folk får hjälp av dottern Astrid och hennes man Gunnar att t.ex åka och handla. Hon får också följa med dem på Filadelfias olika tältmöten vilket hon uppskattar, hon är medlem i den kyrkan. Under tiden är Oskar hos sin dotter Agda, han kan inte vara själv längre utan behöver tillsyn hela tiden.

Oskar drabbas av demens och Kristina orkar till slut inte sköta honom själv. Dottern Astrid tar emot dem i sitt hem och det är en stor hjälp för dem båda. 1949 dör Oskar. Astrids café och hem ligger mittemot skolan som Gerd går i. Hon tittar ut genom fönstret och får se begravningsbilen som hämtar Oskar. Det blev en väldigt uppskakande upplevelse för henne som hon minns in i minsta detalj än i dag. 10 år senare, 1959, samlas barn och barnbarn runt Kristinas bådd. Hon har inte långt kvar att leva och alla hjälper till att vaka hos henne intill slutet. Även Gerd sitter hos henne och baddar hennes läppar. Det blev en både sorglig och fin stund som hon hade med sin mormor.

Bild

Oskar och Sigurds möten med gården tomtar. [Fylls i av Magnus] Djur på gården lite senare i tiden. Sigurds arbetsliv fram till han gifter sig. Syskonens liv.

ARTHUR BOM

&

ANNA ?

Efter giftemålet 1919 bor familjen de första åren på övervåningen i ett gult hus vid mejeriet på Hylltan i Fågelfors. Första barnet föddes 18 december 1921 och fick namnet Alfa Valborg Martina. 1926 föds Valborgs syster Elin och 1930 får hon en lillebror Mauritz.

Valborg går sex år i skolan. 1937 har hon gått en sex veckor lång kurs i Kalmar Läns Södra Landstings skolkök. I kursen ingår enklare matlagning, bakning, kortfattad födoämneslära samt ordning och renlighet. Från sommaren 1939 arbetar hon som köksbiträde i två månader och som barnhusa i ett år och sex månader hos familjen Ekströmer på deras herrgård i Fågelfors. Tiden på herrgården är Valborg väldigt stolt över hela sitt liv. Det var nämligen bara flickor som kom från ”fina” familjer som fick arbete där. 1941 tjänstgör hon på barnkolonien Walldahemmet i Halland mellan 15 juni och 15 augusti. 15 juni 1942 och 15 januari 1943 arbetar hon som hembiträde hos Selma Henriksson i Djursholm. 1946 går hon en kurs i vävning i regi av Södra Kalmar Läns Hembygdsförening.

Barndomsminne: Elin och Valborg sover i en utdragssoffa. En kväll blir de törstiga och stiger upp för att dricka vatten i köket. Direkt efter att de är ur bädden så trillar väggklockan ner och slår upp ett stort märke i soffan och hamnar precis

där flickorna har legat. Där var nog en änglavakt inblandad. Kökssoffan står nu i Kvillehult och klockan hänger på väggen här i köket på Åsvägen. Klockan har en egen historia, släkt från Amerika har haft den med sig vid ett Sverigebesök. Det fattas en målad bild i ”glasfönstret”. Den fick några släktingar som minne av dem som hade skickat klockan en gång i tiden.

Elin, 1926, gifter sig med Ruben Franzén 1961 i prästgården i Högsby. Elin bär en vit, lång klänning, brudkrona och har röda rosor i sin brudbukett. Bröllopsmiddag intas på Hotell Morén. De träffades redan 1945, men av olika anledningar dröjde bröllopet. Elin utbildar sig till hemvårdarinnan. Innan giftermålet bor och arbetar hon i Mönsterås och Kalmar. Efter vigseln köper paret ett hus i Nybro. Elins sista arbete blir på Madesjö skola. Ruben är ingenjör och vägmästare.

Mauritz, 1930, gifter sig med Waldy Johansson i Kalmar slottskyrka. Mottagning efteråt i deras bostad på Storgatan i Högsby. De får två barn, Anders och Birgitta. Ett starkt minne från den 28 januari 1935: Mauritz sitter på sin mammas arm och de står och tittar på den stora branden vid Fogelfors Bruk. Han minns att hans pappa var med och försökte släcka elden och hur han var klädd i en stor tjock päls som av kyla och vattensläckning står för sig själv, när han tar av sig den.

Arthur skötte sitt jobb på bruket så väl att han blev befordrad till brädgårsförman, men han hade sina rötter bland arbetarna och visade sitt ställningstagande genom att bli medlem i det socialdemokratiska partiet. Anna och Arthur engagerade sig i den lokala Missionsförsamlingen i Fågelfors där de var medlemmar.

1936 flyttar Arthur och Anna med barnen till den nybyggda skogsvaktarbostaden på Klevstigen. Arthur hade nu fått tjänst

som skogsförvaltare och fritiden ägnades åt den välskötta trädgården och turer i skogen med bössan. Anna stöttade Arthur i hans samhällsengagemang och han tog på sig nya politiska uppdrag, han valdes till ordförande i barnavårdsnämnden, pensionsnämnden och vice skogsbrandsfogde. Ett av hans uppdrag var att leda arbetet med att utforma en kommunal sjukkassa.

Det berättas att Arthur hade förkärlek till bröd, och när han kom hem från någon finare bjudning var det inte maträtterna han beskrev utan hur många sorters bröd det hade funnits. Sitt sociala engagemang visade Anna och Arthur genom att baka bröd och ge till de barnfamiljer som hade det sämre ställt. De gjorde även smörgåsar som delades ut till traktens luffare som samlades på den så kallade luffarkammaren på bruket. När Fågelfors bildade storkommun mad Högsby blev Arthur skolstyrelsens ordförande och ledamot i barnavårsnämnd och kommunalnämnden. När Anna och Arthur gick i pension köper de Arthurs föräldrahem på Bruksgatan 30 och renoverar och bygger ut huset i vilket de sedan flyttar in.

VALBORG BOM

Magnus mor

Lorem ipsum dolor sit amet. Lorem ipsum dolor sit amet.

Bild 1. Valborg pekar på något.

Lorem ipsum dolor sit amet. Lorem ipsum dolor sit amet.

SIGURD KARLSSON

VALBORG BOM

Sigurd och Valborg träffades på ett lite märkligt sätt genom olika personer i bågges närhet. Valborgs farmor, Selma Åberg Bom bor på Bruksgatan i Fågelfors. När Arthurs bror Henry har gift sig med sin Agda, så får de bygga sitt hus på samma tomt. Nu kommer det märkliga. Henry är Valborgs farbror och Agda är Sigurds syster. I och med detta så umgås båge familjerna flitigt men det dröjer flera år innan Sigurd och Valborg upptäcker varandra. Dvs. Sigurd gör nog det med en gång men Valborg är förlovad med en annan. Fästmannen flyttar till Stockholm och det är väl meningen att hon ska komma efter men under tiden träffar han en annan flicka och förlovingen bryts. Tiden går och en dag får Valborg ett brev från Sigurd. Han skriver om sina känslor för henne och frågar om det finns någon chans att det ska bli de två. Han vill dessutom att hon ska bränna brevet när hon har läst det. Det gör hon ju naturligtvis inte utan hon gömmer det i en kokbok. Brevet hittar vi av en slump 50 år senare när deras hem säljs och alla saker går igenom och delas upp. De gifter sig 24 maj 1947 i Fågelfors prästgård. Mottagning hos hennes föräldrar i det röda huset. Hela släkten är bjudna. Nils Forsblom som är gift med Valborgs faster Elin har tagit med sig fyrverkerier till bröllopet. När han kastar upp en pjäs i luften så fastnar den i en tall

som börjar brinna, men allt slutar bra, alla hjälps åt att släcka. Det är fortfarande svårt att få köpa allt som behövs, så släkten bidrar med kuponger till bl.a mat. Valborgs faster Anna, som bor i Kalmar, kommer med en stor krokan som är 1 meter hög. Den översta delen, själva kronan på verket, sparar Valborg som ett minne. Sigurds systrar Astrid och Aina har bakat smörbalkar och kringlor i sitt bageri. Sigurd har byggt ett hus på Parkvägen i Fågelfors som får heta Björkhaga och där flyttar brudparet in och trivs riktigt bra. Snett mittemot har Sigurds bror Erik byggt ett hus till sin familj. . Men Sigurd kan inte släppa sin dröm om en egen gård och efter ett par år kommer tillfället som gör att han kan förverkliga drömmen. Valborg är mer tveksam, gården med tillhörande skog är nedgången och det krävs en stor renovering för att kunna bo där. Sigurd vill så gärna ha gården och ber henne att ge det en chans, han lovar henne att om hon efter några år inte vill bo kvar så ska de flytta till ett bättre hus. När åren har gått kan Valborg inte tänka sig att bo på något annat ställe, så de stannar kvar.

Sigurd och Valborg köpte Kvillehult 1951 av Wilhelm och Gerda Jonsson för 32 000 kr. I köpet ingick hus, ladugård, skog, åkrar och en fotogenlampa som numera hänger över köksbordet här på Åsvägen. Det krävdes många och omfattande renoveringar innan familjen kunde flytta in. Det inköptes traktor av märket Ferguson, kor, grisar och höns. I den lilla byn Blanka, c:a 1 mil utanför Högsby, ligger gården Kvillehult. Där bor Sigurd och Valborg Kvillegård med sin lilla dotter Ann-Mari 3 ½ år gammal. Alla tre går i spänd förväntan denna februari-månad 1952, Valborg är höggravid och snart ska Ann-Mari bli storasyster. 15 februari är Valborg och Ann-Mari ute och åker spark i Blanka. På natten till den 16:e vaknar Valborg av att

värkarna har satt igång. Runt $\frac{1}{2}$ 5 väcker hon Sigurd och Ann-Mari. De packar vad de ska ha med sig och åker upp till Fågelfors för att lämna Ann-Mari till Valborgs föräldrar, Arthur och Anna Bom, som då bodde i det lilla röda huset på vägen till bruket. Arthur sätter på kaffe och så satt de en stund och prata-de och hade det trevligt. Men vid $\frac{1}{2}$ 6-tiden känner Valborg att nu är det något på gång, vattnet går och hon och Sigurd åker iväg till BB i Högsby. Barnmorskan som tar emot dem tycker att de kommer lite väl tidigt på morgonen, hon har nämligen inte hunnit dricka upp sitt morgonkaffe än. Valborg blir hänvi-sad till ett rum i alla fall och blir undersökt av en sköterska som upptäcker att här är det bråttom. Hon tillkallar barnmorskan som det blir fart på när hon ser hur långt det är gången. Klockan 6 den 16 februari 1952 föds pojken som sedermera får nam-nen Rolf Magnus Sigurd och som ska kallas Magnus. Valborg berättade mycket om livet i Kvillehult, hur de arbetade på går-den och det var nog slitsamt många gånger för dem. Men det fanns mycket glädje i det också. Sigurds dröm om en egen gård hade ju gått i uppfyllelse och varje dag var en gåva för dem. Magnus växte upp i en varm och kärleksfull miljö. Det fanns väl tillfället då han tyckte att livet var lite orättvist, då packade han sin lilla ryggsäck och rymde ut i skogen. Innan han gick iväg så var han noga med att tala om det för sin mor och dess-utom rymde han alltid till samma gran. Efter en stund gick Valborg och ”letade”, fann honom och allt var bra igen. Den sista gången hade rymde så glömde han att tala om det för sin mor, så han blev sittandes där en bra stund innan han fann det för gott att återvända hem. Valborg sydde en sjömanskostym till Magnus som hon ville att han skulle ha på sig vid ett högtidligt tillfälle, (oklart om det var ett bröllop eller fint kalas).

Under protest gick han med på detta men så fort de kom hem igen så sa han ”Ta på mig kläder så jag kan leva”. En vinterdag är Magnus och en lekkamrat ute och leker i snön. Plötsligt är de försunna och Valborg ger sig ut att leta efter dem. Hon följer deras fotspår i snön och de leder henne till Emåns kant. Ut på isen fortsätter spåren och hon blir alldeles kall av fasa för vad som kan ha hänt dem. Hon ropar, men hon får inget svar. Gråtande springer hon hem igen för att hämta hjälп. Väl tillbaka får hon se bägge barnen välbehållna på gårdsplan. De hade gått ut på isen men inte gått tillbaka samma väg som de kom utan gått i en båge hem igen. Bo på en bondgård innebär att alla måste hjälpa till med det de kan. Magnus gjorde vad han kunde bl.a mata tuppen och hönser. Men det fanns ju även tid till lek. Magnus spelar kula på gårdsplan och tuppen tror givetvis att det är mat till honom och försöker ta stenkulorna. Magnus hinner dock före honom varje gång. Tuppen reagerar med att utveckla ett oresonligt hat till Magnus med den påföljden att han jagar och försöker hoppa på honom så fort Magnus visar sig utomhus. Det går t.o.m så långt att tuppen lär sig vilken tid på eftermiddagen som skoltaxin kommer och möter Magnus uppe vid vägen. Efter en tid av tuppfföljelse så tog Magnus ett beslut som gjorde slut på eländet. Nästa gång tuppen mötte honom på väg hem från taxin hade Magnus beväpnat sig med en grov gren och med ett välriktat slag så var den tuppens liv över. En annan djurhistoria handlar om grävlingen i hönsgården, som var inhängnad, bakom ladugården, . Sigurd upptäckte att ett djur hade grävt sig under stängslet och tagit höns. En kväll kom Sigurd in i huset och sa till Magnus ” Nu är det en grävling som ska ta en höna, du får skjuta den ”. Han tar fram geväret och de smyger ut. Mycket

riktigt, de får syn på en grävling på väg in i hönsgården. Sigurd osäkrar geväret och ger det till Magnus som drar av ett skott rakt på djuret som stendör. Magnus är 7-8 år när detta händer, långt efteråt inser han att grävlingen redan var död, skjuten av sin far, innan han själv skjuter sitt skott. Men just då var det ett stort äventyr.

Även en räv var intresserad av de fina hönsen och återigen tycker Sigurd att Magnus ska få den äran att skjuta. Innan far och son går ut så kommer Sigurd och Valborg överens om att när hon hör skottet så ska hon öppna köksdörren och släppa ut hunden. Visst är det en räv som står på bergknallen bakom ladugården, Magnus lägger an salongsgeväret och skjuter. I ett huj kommer hunden farande och hugger räven i strupen och skräcker den fram och tillbaka. Detta gör ju att Magnus inte märker att allt är arrangerat av sin far som är mycket stolt och berömmar sin son. Alla är nöjda, hönsen med.

Några år senare. Magnus är ensam hemma, han sitter framför elden i den öppna spisen. Han hittar en patron till salongsgeväret, börjar så sakta fundera på vad som skulle hända om han slänger in den i elden. Mest om det småller. Sagt och gjort, han slänger in patronen och visst småller det. Han ägnar sen en lång stund med att plocka glöd som har spritt sig i hela rummet. Han gjorde aldrig om det.

I dammen uppe vid dammluckorna är Magnus ute och ror i sin eka. Tankarna börjar vandra iväg att det kanske skulle gå att bygga om båten så att han slapp att ro. Han börjar med att spika ihop bräder till två skovelhjul som han fäster vid en axel för att sedan sätta fast dem på ekan. En gammal motorsåg, med frikoppling, vars svärd plockas bort sätter han dit i aktern på båten. Premiärturen blir inte så lyckad, skovelhju-

len sitter för långt ner vilket gör att de gräver sig ner i vattnet. Efter vissa justeringar görs ett nytt försök men då går de för fort så det sprutar kaskader av vatten. Farkosten är dessutom väldigt vinglig även om Magnus sitter så stilla han kan. Denna upfinning läggs åt sidan.

När man är i 12-års-åldern är det väldigt kul att hitta på bus, det tycker också Magnus och hans kompis Kennet Gustavsson. De har fått tag på en bit harts och bestämmer sig en kväll för att spela hartsfiol hos någon i Blankan. Det finns inte så många hus i denna by, de väljer Hilma och Josefs hem. Beslutet syns vara ganska lättaget eftersom de är gamla och vid eventuell upptäckt så kan pojkarna springa ifrån dem. Spela hartsfiol går till så här: en björnträd sätts fast i en fönsterkarm, där telefonlinjen går in, tråden spänns och sedan gnider man hartsen fram och tillbaka. Det låter alldelvis förfårligt inne i huset. Hilma och Josef tror att det är en inbrottstjuv som håller på att såga av telefonledningen så de ringer till polisen som kommer snabbt som ögat. När pojkarna ser polisens billjus så finner de för gott att springa därifrån. Polisen jagar dem ända bort till Pingelhagen, där gömmer sig Magnus och Kennet. Men det finns inte så många pojkar i de åldern i byn så polisen uppsöker föräldrarna och berättar om busstrecket. Straffet för de båda blev att gå till Hilma och Josef och be om förlåtelse. Det måste ha varit snälla människor för när allt var förlåtet så satte sig alla inblandade ner och åt tårta. På 50-talet heter familjen Karlsson, men det bor också en annan man som heter Sigurd Karlsson i Blankan och när posten har kommit fel för många gånger bestämmer de sig för att byta efternamn. Eftersom deras gård heter Kvillehult så blir det naturligt att ta efternamnet Kvillegård. Detta sker i början på 60-talet. Bredvid

Kvillehult ligger ett sågverk och bakom dess byggnader rinner en liten bäck som också går genom gården marker. I denna bäck rinner det ner ett giftigt ämne, Fenol, som förstör vattnet där och värre än så, dricksvattnet till Kvillehult. En process startas med anmälan om vattenförörening och tagning av vattenprover i brunnen. Det grävs en ny brunn men även den förorenas. Sågverksägaren sitter som ordförande i kommunstyrelsen med många trådar att dra i för att komma undan sitt ansvar. Han lyckas bra och det drar ut på tiden med ett beslut om vem som är ansvarig och ersättningsskyldig. Det enda som är säkert är att resultatet av vattenproverna visar att det inte får användas som dricksvatten. I skogen finns en källa med rent och klart vatten. Dit åker Sigurd och Magnus för att hämta hem vatten i dunkar till familjen.

Magnus går de första åren i Drageryds skola, några år i Forsaryds skola för att sen avsluta mellanstadieåren återigen i Drageryd. Högstadiet finns i Högsby och där upptäcker lärarna Magnus kapacitet och råder honom att söka naturvetenskaplig linje i Oskarshamn. Han blir antagen och nu går första flytten för hans del. Han hyr ett rum hos Malin Helander.

Skåpet och skänken som står i vårt sovrum har Magnus ropat in på en auktion i sin ungdom. Skänken ropade han in för 5 kr. på Abrahams auktion på 1960-talet i Blankan. Det tillhörde en spegel och två utdragslådor, dessa sålde han till sin morbror Mauritz för 10 kr. De två väggskåpen som hänger i tv-rummet är gjorda av Josef i Blankan, från början fanns de i lekstugan i Kvillehult. Ekbokhyllan ropade vi in på en auktion i Sinnerbo på 1970-talet för 60 kr. Taklampan med marmorhållare kommer från Nora Dahlsäters auktion i Blankan 1982. Vi fick den för 40 kr.

Arvegods från Sigurd och Valborg: det blå stora skåpet och väggklockan kommer från Sigurds föräldrahem. Vid bodelningen efter hans mor, 1959, så var det ingen som ville ha dessa saker. Efter en stund säger någon av syskonen ” Ge dem till pojken ” och så blev det, Magnus fick dem. Örnen högst upp på klockan saknades. Många år senare så snidade Lindström i Fågelfors en ny. Magnus fick igång klockan och den gick så fint tills en natt då vi vaknade av att den slog och slog. När vi hade räknat till över 60 slag så fick det vara nog och Magnus stanna den. Sen dess har vi inte fått igång den mer. Det blå skåpet stod en gång i tiden i Hultsnäs (Sigurds barndomshem) innan det följe med till Hässlås. Guldklockan kommer från Sigurds syster Märta. Skrivbordet som Magnus har nu var Sigurd och Valborgs skrivbord i Kvillehult. Fia-spelet köpte Valborg på en marknad i Virserum, på spelet har Pälle Näver skrivit en dikt, ”Gick här och frös, då kom en tös, solig och grann, och kylen försvann”. Den blå mjölkpallen och mjölkkannan har varit Valborgs farmor. Den bruna kaffekvarnen är troligen hennes också, samt den lilla kaffekokaren av koppar. I Kvillehult i hallen uppe står en grön sammetssoffa som stod i Fågelfors. Selma Åberg köpte den i Vetlanda. Den gröna kaffekvarnen kommer från Sigurds föräldrar. Tavlans med fåglarna Magnus fick ett fickur av sin pappa när han fyllde 25 år. När Peter fyllde 25 år fick han den av Magnus.

LISBETHS SLÄKT

JOHAN PETER JOHANSSON

Lisbeths farfars far

Anfader till Johan Peter var alla mjölnare och kvarnägare till Landsbro kvarn i Nottebäck socken, Kronobergs län. Den förste var hans farfar Johan Fredrik Svensson, född 4 april 1804 i Strömmahult, Näsby socken. 1824 kommer han från Bäckeda till Landsbro kvarn och såg där han får arbete som mjölnare. Johan Fredrik gifter sig 25 juni 1824 med kvarnägarens dotter Sara Christina Johansdotter Nordqvist. De får en dotter 2 januari 1825 men de hann inte vara gifta så länge, bara ca 18 månader. Johan Fredrik dör i fläckfeber (tyfus) den 10 februari 1826. Sara Christina är då gravid med parets son som föds 7 juli 1826 och han får namnet Johan Fredrik Johansson efter sin far. I bouppeteckningen efter fadern Johan Fredrik Svensson visar Landsbro kvarns inventariesumma att den är värd 823 Riksdaler 23 Shilling. Skulden är 47 Riksdaler 25 Shilling. Kvarnen med tvenne par stenar samt 8 Kappeland skattelagd jord är värt 500 Riksdaler. Även en fjärdepart på samma ställe belägna grovbladig såg, värd 50 Riksdaler.

Sara Christina gifter om sig med Peter Pehrsson som också är mjölnare. Johan Fredrik och styvfadern äger längre fram i tiden kvarnen och sågen tillsammans.

1850 gifter sig Johan Fredrik med Marta Regina Johansdotter från Sjöarp, Stenberga. Marta Reginas far hette Johannes Wahlström. Han är rusthållare på Boda Djupsgård i Stenber-

ga. Hennes farfar hette Petter Wahlström, han var kyrkovärd, nämndeman och häradssdomare i Stenberga. Tillhörde Bondeståndet. Farfars far Pehr Wahlström var ryttare vid Jansbotorp i Stenberga.

Johan Fredrik och Marta Regina bosätter sig på Landsbro kvarn och såg. De får åtta barn mellan 1852-1863, äldste sonen Johan Peter född 15 februari 1852.

Johan Fredrik dör 31 december 1897 i Landsbro och Marta Regina dör 17 september 1911 i Virserum där hon bor hos ett av sina barn.

KRISTINA SOFIA JOHANSDOTTER

Lisbeths farfars mor

Kristina hade flera anfärder som var soldater. Hennes farfars far Peter Sten, född 1789, var husar i Bringebecks Husartorp nr 73 av Smålands regemente, Rosenlund, Kronobergs län. Farfmors far Magni Midas, född 1788, var soldat nr 32 i Lindås rote 1814-1840. Förtjänst utmärkt vid fälttåg 1808-1809 (Finska kriget) och 1813-1814 (Allierad Nordarmé i Tyskland, mot Napoleon). Morfars far Sven Stolt, född 1777, soldat för Kalmar regemente, Södra Vedbo kompani, rote nr 71 Ekekull, torpet Gölåsen. Antagen den 4 december 1801, noterad vara Smålänning, 23 år och ogift. 5 fot 7 1/2 tum, dvs 167 cm lång. I rullorna noteras att Sven är kommenderad till Pommern 1806. Från 1817 tjänstgör han vid Göta Kanal som frivillig under vissa perioder. Han dör under arbetet där den 18 maj 1828 och är troligen begravd på annan plats än hemsocknen. Mormors far Jonas Hake, född 1779, antagen vid Kalmar regemente, Östra Härads kompani, rote nr 119 Trälarp den 4 april 1801. Kommenderad i fält 1805, Pommerska kriget. Han dör i det kriget 1805.

Kristina Sofia född 23 september 1864 i Mosjödal, Skruv Södregård, Nottebäck socken i Kronobergs län. Hennes far hette Jonas Peter Petersson, född 29 augusti 1840 på gården Rosenholm under Klackhult i Hornaryds socken, Kronobergs län och hennes mor Christina Lovisa Magnidotter, född 4 december 1836 i Backstugan Skurubo Södregård i Nye socken,

Kronobergs län. 1886 flyttar familjen till Lunnagård, torpet Sjödala och där utökas familjen med barnen Matilda Charlotta 1870, Karl Peter 1874 och Augusta Emilia 1877.

Kristina Sofia flyttar 27 oktober 1884 till Björnhult, Södra Solberga, där hon arbetar som piga. Därifrån till Landsbro Kvarn och Såg, för nytt arbete som piga hos sin blivande make.

Hennes föräldrar och syskon flyttar till Kulla, Södra Solberga den 25 april 1888. Fadern dör 18 mars 1917 och modern 15 maj 1925.

JOHAN PETER JOHANSSON

KRISTINA SOFIA JOHANSOTTER

Johan Peter var gift två gånger, första giftermålet 18 april 1875 med Eva Sofia Nilsdotter född 15 november 1846 i Södra Solberga. De får fyra barn: Emma Kristina Seraphina 1876, Johan August 1878, mjölnare, Karl Stefanus 1881. Det finns en anteckning i husförhörslängden om honom: ”Fick näddop av sin farmor Marta Regina Johansdotter i Landsbro, varefter barnet följande dag dog.” Det fjärde barnet Ester Maria (Maja) född 1883. Endast 22 år gammal och nyligen utexaminerad från småskoleseminariet i Växjö tog hon sig an lärtjänsten i Påvelsmåla. Ensam ledde hon undervisningen i skolans alla klasser, ett fyrtiotal barn i olika åldrar. Skolan låg mitt ute i skogen, utan elektriskt ljus eller telefon och ett par kilometer till nästa granne. Där bodde hon ensam i skolans lilla kammare. Ester Maria utförde hela sin lärargärning inom Algutsboda skoldistrikt fram till sin pension vid 60 års ålder 1943. En av hennes elever var författaren Vilhelm Moberg och det var av henne han fick sänkt betyg i uppförande och ordning. Men han har också sagt att det var hon som fick honom att hitta böckernas värld.

Eva Sofia Nilsdotter insjuknar i lunginflammation och dör 1885.

Kristina Sofia Johansdotter börjar arbeta som piga hos Jo-

han Peter 1 november 1887 och redan 27 december 1887 gifter de sig. De får fem gemensamma barn: Knut Gunnar född 1889, hemmansägare i Sillre i Borgsjö socken. Ingrid Elisabet Kristina född 1891, hon gifter sig med Emil Elvin som äger en pälsvaruaffär i Vetlanda. De säljer pälsar, hattar och mössor. Efter sin mans död 1927 så förestår hon affären själv. Carl född 1895, skräddarmästare och egenföretagare.

Carl Jonathan Johansson, född 17 januari 1895 i Stocksberg, flyttar till Bäck, Korsberga. Familjen består av föräldrarna Johan Peter och Marta Regina Johansson och fem äldre syskon. Carl blir faderlös vid sjuårsåldern. Pengar var det ont om och att köpa nya kläder till Carl hände sällan, han fick ärva det mesta av sina syskon, t.o.m flickkängor med klack av sin storasyster Ingrid. När han är tolv år arbetar han vid den kvarn- och sågverksrörelse vilken tidigare har ägts av hans far. Två år senare kom han i skräddarlära i sin hemsocken. Enligt sonen Carl-Eric lärde sig Carl att sy hos skräddare Ekholm som troglitvis var alkoholist, för när han inte kunde få tag på sprit så åt han skokräm, eftersom en av ingredienserna var just sprit. 1915 genomgick Carl svenska tillskärar- och yrkeskolan och får sedan en anställning i Axel Karlssons skrädderiaffär i Åseda.

Erik född 1898, mjölnare, chaufför och konstnär. Märta född 1902, bor hemma hos modern. Hon träffar en man som hon förlovar sig med när hon blir gravid, men förlovningen bryts av Märta och hon stannar hos sin mor och föder en dotter 1924 som får namnet Maj-Lis. När Kristina Sofia dör 1930 står Märta ensam med sin dotter. Dessvärre är Märta inte psykiskt stabil och kan inte ta hand om vare sig själv eller barnet. 1931 finns det ingen annan lösning utan Maj-Lis flyttar till sin moster Maja, (Ester Maria) i Algutsboda. Hennes uppväxt blir myc-

ket bra, äntligen får hon en kärleksfull familj som bryr sig om henne på alla sätt.

Märta flyttas till ålderdomshemmet i Korsberga där hon lever hela sitt liv. Maj-Lis har ingen kontakt med sin mor, men hon åker till hennes begravning 1975. Det finns nog en liten önskan hos Maj-Lis att Märta hade undrat hur dotterns liv hade varit, så hon frågar prästen om modern någon gång hade frågat efter henne. Inte en enda gång, svarar prästen.

Johan Peter och Kristina Sofias äktenskap tar ett hastigt slut då Johan Peter dör 16 december 1901. Hon står ensam med fyra barn och även tre av sin mans barn i hans första gifte, men de flyttar hemifrån mellan 1903-1904. Dessutom är Kristina Sofia gravid. De bor i en liten stuga och ingen info finns hur de klarar sig utanmannens inkomst.

ISAK PETTERSSON

Lisbeths farmors far

Född 14 mars 1862 på gården Hornaryds Lund. Föräldrarna hette Peter Nilsson och Maria Lisa Johannesdotter. När Isak är en dag gammal flyttar familjen till Galtabäck Fösingsgård, Nottebäck socken, Kronobergs län. Isak har två syskon: Sara Lisa född 1859 och Mathilda Lovisa född 1865.

Isak bor hela sin uppväxt på gården. När han gifter sig med Stina Maria bosätter de sig där också.

STINA MARIA JOHANSDOTTER

Lisbeths farmors mor

Född 17 juli 1858 på gården Spångaberg i Dädesjö socken, Kronobergs län. Föräldrarna hette Johan Nilsson och Helena Nilsdotter. Stina Maria har tre syskon: Carl Magnus född 1845, (emigrerar till Nordamerika 1866), Peter född 1848 och Johanna född 1852. Deras mor, Helena, dör 18590313 och några år senare gifter Johan om sig och en flicka, Helena Louisa föds 1864.

Stina Maria flyttar 26 augusti 1885 till Galtabäck Fösingsgård, Nottebäck socken, Kronobergs län. Hon har gift sig med sonen på gården, Isak Petersson, som har tagit över gården från sina föräldrar.

ISAK PETTERSSON

STINA MARIA JOHANSDOTTER

De gifter sig 31 oktober 1885 och familjen blir snart större när barnen föds: Johan 1886, Elna 1889, Gustaf 1890, Helga 1892, Linnéa 1894, Albert och Axel 1897 och Ottilia 1899.

Livet är inte alltid så lätt, sonen Axel dör bara ett år gammal 1898, samma år insjuknar de andra barnen i difteri. Isak tillkallar prästen som ordnar med medicin från doktorn. Av någon anledning så räcker inte medicinen till alla barnen utan Helga dör endast ett år gammal. Stina gick ofta till lilla Helgas grav ända tills en dag hon tyckte sig höra en röst som sa att hon inte skulle komma mer utan lämna henne ifred. Isaks dotter Elna har berättat detta för sin systerdotter Gullan Stéen och gett henne en knapp som ska ha suttit i Helgas kofta. Ann-Margrets son, Lennart, har berättat några minnen om Linnéa för mig. Hennes far var väldigt glad i sprit och gick gärna i god för hans vänner när de behövde pengar. Till slut gick det så illa att familjen blev tvungna att gå ifrån gården och flytta till Klavreström. Han var nog inte den bästa maken och pappa. För Linnéas mamma var det värst, gården var ju hennes barndomshem. Med detta som bakgrund så fanns det ingen sprit i Carl och Linnéas hem, med ett undantag. I en kakelugn i ett sovrum som inte användes hade Linnéa en flaska konjak och när hon kände att en förkyllning på gång eller liknande

så hämtades flaskan och hon hällder upp konjak i en sked och tog den som medicin. Det var mycket viktigt att inte använda ett glas, för då var det inte medicin utan för nöjes skull. Det var Lennarts pappa Folke som fick hämta ut konjakken, varken Carl eller Linnéa tyckte att de kunde göra det själva. Lennart har ett litet bord med en utdragslåda i sin ägo, det var Linnéas pappas matbord och i lådan hade han sina bestick. Vid detta bord åt han sina måltider ensam, resten av familjen fick stå och äta.

Isak är inte den lättaste man att leva med, han är inte så snäll mot Stina, behandlar henne mer som en piga än hustru. Han bryr sig inte om att sköta gården utan samlar heller sina grannar i gården för att umgås och dricka alkohol. Gården börjar snart kallas för Gubbagården dvs. där gubbarna träffas och festar.

1909 är gården körd i botten och familjen tvingas flytta därifrån. De hamnar i Klavreström stationssamhälle där Isak i församlingsboken står som slaktare till yrket.

Carls blivande fru, Linnéa är född 1894 i Gubbagården, i byn Galtabäck i Nottebäck socken. Föräldrarna heter Isak Pettersson och Stina Maria Johansson, de har sex barn. Gubbagården är Isaks föräldrahem som han har fått överta. Isak är tyvärr inte så mår om gården och dess skötsel, till slut måste familjen gå ifrån den. Namnet Gubbagården kommer från talesättet att det var den gården som gubbarna samlades i. Carl-Erics minne av sin morfar är att han mest låg och sov på soffan. Hela familjen flyttar sedermera till Stenhuset i Klavreström. Linnéa kommer som ung flicka till Åseda 1914. Hon har fått anställning som kammarjungfru hos kyrkoherde Bergdahl. En dotter, Gullan Stéen, berättar följande historia: Linnéa är i Folkets

Park och står vid dansbanan, lite längre bort står tre flickor och pratar. Hon hör att de pratar om henne, en av flickorna, Astrid Spjut, säger: Det är prästpigan. Linnéa tycker att det låter nedlåtande, men hon får en liten hämnd. En tid senare är hon i hattaffären, hon ser en hatt som hon genast tycker om men får veta av expediten att Astrid Spjut har tänkt köpa den. Hatten kostar 6 kronor (mycket pengar på den tiden) men Linnéa tar sig råd med tanken att ”Astrid Spjut ska inte få den”.

Linnéa flyttar till Växjö 1914 och arbetar som piga i en familj, åter till Klavreström 1916 och till Åseda 1917 där hon är anställd som piga i prästgården. Äldste brodern Johan arbetade som verkstadsbokhållare vid Klavreströms Bruk. Han spelade flöjt i en orkester, han var intelligent och duktig i matematik. Han hjälpte Linnéas blivande man Carl med hans bokföring.

Nästa bror, Gustaf arbetar som charkuterist. Albert är metodistpastor i Kristinehamn, Arboga och Malmö, han har t.o.m ett eget radioprogram där han håller sina predikningar. Han är gift med Ebba och har två barn, Gertrud och Sven. Det finns en historia om Sven och Carl-Eric, pojkarna hade lagt ut kräftburar och när det var dags att vittja dem, så hade de glömt att ta med något att förvara kräftorna i. De fick göra det bästa av situationen, så efterhand som de plockar upp kräftorna ur burarna så la de dem i sina kepsar. Det måste ha känts väldigt märkligt att ha levande kräftor krälande i håret under kepsarna. Lillasyster Ottilia, (som enligt Carl-Eric var en mycket högdragen person) gifter sig med en äldre man och bosätter sig i Värmland. Innan hon gifte sig arbetade hon på Stockholm slott.

Deras syster Elnas liv börjar bra, hon träffar Sigurd Pettersson som arbetar som konduktör. De gifter sig 1913 och bor i

Växjö. Sigurd är en trevlig och gladlynt man utåt sett och det verkar vara ett lyckligt äktenskap för alla. Men en dag 1932 ska paret gå på promenad när Sigurd plötsligt säger att han har glömt något hemma och går tillbaka till hemmet. Elna väntar och väntar men han kommer inte. Hon går hem igen och när hon kommer innanför dörren så får hon se att han har hängt sig i trappan. Elna och hennes närmaste har ingen aning om varför han tog detta beslut. Eftersom de har levt på Sigurds inkomst så blev livet efter hans död hårt för Elna i dubbel bemärkelse. Hennes man är borta och hon har inga pengar till sitt uppehälle, men hon finner på råd. Hon tar emot inackorderingar, stryker tvätt åt andra mot betalning och undervisar som hushållslärare i sitt hem. Elna gifter aldrig om sig.

Isak och Stina bor kvar i Klavreström tills de dör, Isak 1942 och Stina 1944.

JOHAN PETER CEDERBLAD

Lisbeths morfars far

Cederblad är ett soldatnamn och den förste i släkten är Johan Samuelsson född den 14 december 1805 i Lillökna, Ökna. Hans föräldrar hette Samuel Samuelsson, född 1 juni 1775 i Karlstorp. Han var hälftenbrukare och kyrkoväktare och Lisa Johansdotter, född 19 februari 1778 i Ökna. De får 5 barn, däribland Johan. 1818 dör Lisa och Samuel gifter ganska snart om sig med Magdalena Stina Persdotter. I detta andra giftermål föds ytterligare sex barn.

Den 6 juni 1825 blir Johan antagen som husar vid Smålands Husarregemente, Vetlanda Skvadron. Hans soldatnamn blir Cederblad. 1835 bor han på Emhults Skattegård Soldat nr 7. Transporteras 1842 till Sandbro soldattorp, Repperda i Alameda. Soldat nr 29 Han är 5 fot 10 tum vilket omräknat blir 1,75 m lång. Husar är en lätt kavallerist, beväpnad i första hand med sabel, dessutom pistol och karbin (ett kortare luntlåsgevär eller flintlåsgevär), ibland med lätt lans.

Johan gifter sig med Anna Svensdotter och de får fyra barn tillsammans. Johan Peter, Adolph, Maria Lovisa och Anna Mathilda. 1846 dör Anna och Johan gifter om sig med Annas tio år yngre syster Lisa Svensdotter. Med Lisa får Johan åtta barn. Johan Cederblad dör 1866 09 11, Sandbro, Alameda.

Johan Peter föddes 19 januari 1838 på husartorpet Sandbro, tillhörigt Repperda Sunegård, Alameda socken. Efter att ha läst

för prästen började han som lärling hos en skräddare i Skirö. Någon skräddare blev han dock aldrig, men sydde till sina söner senare i livet. Bl.a sydde han sin son Anders ”läsekostym” dvs. hans konfirmationskostym.

JOHANNA CHRISTINA LÅNG

Lisbeths morfars mor

Carl Johan Pettersson Glyck född 2 mars 1789 i Övlandehult Backegård, Ökna. Han blir antagen 17 december 1810 till Smålands lätta dragoner, kompani Vetlanda Skvadron, rote: Ämmaryd Björsagård, Alameda. Dragon nr 40. 1833 blir han antagen till Smålands Husarregemente, Vetlanda Skvadron, rote: Ämmaryd Björsagård, Alameda. Han var 5 fot 7 tum (1,68 m). Dragon, soldat som förflyttade sig med häst men som stred till fots. Beväpnad med musköter eller karbin samt blanka vapen. Död 3 mars 1869 i Ämmaryd Björsagård, Alameda.

Lång är ett soldatnamn och den förste i släkten är Carl Johan Carlsson född 5 maj 1818 i Ämmaryd, Alameda. Han blir antagen 14 oktober 1841 som grenadjär vid Smålands Grenadjärbataljon, Östra Härad Kompani, Skirö socken, Rote Snuggarp med efternamnet Lång. Grenadjär är ursprungligen (1700-talet), en soldat som vid strid hade till uppgift att kasta handgranater (franska grenade). En grenadjär skulle vara minst tre alnar lång (1,80 m) och av ståtligt utseende. Senare används titeln om en infanterist vid ett elitförband. Han var 6 fot lång vilket omräknat blir 1,80 m. Dör 6 juni 1877 i Sköndal, Skönberga, Alameda.

Johanna Christina född på ett soldattorp tillhörigt gården Snuggarp (nuvarande Skönberga) i Skirö socken 1 juli 1843. Dotter till Carl Johan Lång och Anna Johansdotter född 2 no-

vember 1817.

JOHAN PETER CEDERBLAD

JOHANNA CHRISTINA LÅNG

Johan Peter och Johanna Christina gifter sig 4 mars 1865 och de bosätter sig på Sjöarps Skattegård i Skirö socken, Jönköpings län. Deras första barn föds, Thilda Christina 23 september 1865 men redan samma år 6 november flyttar familjen till Kleva Hytta, Alsesta socken. Johan Peter har fått arbete på bruket Kleva Nickelverk, som drevs av Lessebro Bruk, med Bergsrådet Johan Lorentz Aschan som ägare.

Deras barn:

Matilda Kristina Cederblad, född 1865-1939. Flyttar till Väddö, Stockholm 1881. Gift med August Leonard Ludvig Lundberg. Han äger ett plåtslageri. Bor i Upplands Väsby med man och fosterdotter Ingbritt Maria Eleonora Cederblad, vars biologiska mor var Matildas syster Hilda.

Maria Lovisa, född 1867-1914, flyttar till St. Jakobs församling i Stockholm 1885. Arbetar som tjänarinna på Elfsjö gård, Stockholm.

Anna, född 1869-1938, arbetade på Upplanda Herrgård i Vettlanda hos familjen Adlercreutz, hon hade anställning där när den stora skandalen i familjen hände. Dottern i familjen var gift med löjtnant Sixten Sparre och de hade två barn, men han förälskade sig i lindanserskan Elvira Madigan och rymde med henne till Danmark. När deras pengar tog slut, så såg de ingen

annan utgång än döden. Sparre sköt dem båda med sin revolver. Denna händelse inträffar i slutet av 1880-talet så det blev en väldig uppståndelse. Dramat har även blivit film. Skrivbordet och det fina blå fatet som jag har nu kommer från Annas ägodelar. Klockan som ligger i sin originalask kommer troligtvis från Anna också. Det lilla skrivbordet tillhörde Anna, gick i arv till Viva och senare till Lisbeth.

Karolina Josefina, född 1871-1965, flyttar till Stockholm och får arbete hos Grosshandlare Brisman och hans familj. Senare bor hon hos en dotter i samma familj. 1935 får hon Kungliga Patriotiska medaljen för ”lång och trogen tjänst.” Det är familjen som hon har tjänat som trotjänarinna i som har nominerat henne till medaljen. Efter Karolinas död, så åker Vivas kusiner till Stockholm i en hyrd lastbil och hämtar hennes ägodelar. Senare hålls en auktion i Vetlanda.

Carl-Oskar, född 1874-1956, maskinist. Gift med Anna Lovisa Carlsdotter, sju barn.

Johan Henrik, född 1876-1901.

Johanna (Hanna) Augusta, född 1878. Gift med Carl Fredrik Köhler, fem barn. De tre första dör unga i Sverige. Familjen emigrerar till Amerika.

Gustav Adolf, född 1881-1963, maskinist. Gift med Sigrid Virena Emilia Reik, sex barn.

Claes Ferdinand, född 1883-1884.

Hilda Alma Elisabet, född 1886-1977. Ogift, två barn. Ett av barnen blir fosterdotter hos Hildas syster Matilda Kristina. Hilda flyttar runt ofta, först till Eksjö Stadsförsamling 1906, sen till Eksjö Ränneslätt 1907. Nästa anhalt är Barnarps prästgård 1908, 22 oktober 1909 går färden till Säby, kvarteret Berget 102. Där blir hon gravid, åker hem till Ädelfors och föder en son,

Carl Ragnar 1910, åker tillbaka till Säby med pojken. 12 maj 1911 återfinns Hilda med son i en lista med rubriken ”Personer utan fast bostad.” Hon flyttar till Hammarby 5 mars 1913 och sonen kommer efter 16 januari 1914. Ännu en gång blir hon gravid och får en dotter, Ingbritt Maria Cecilia 10 februari 1915. Hilda är inte gift, men en man som heter Karl August Lundgren ”läter anteckna sig som barnets fader”. Han är rättare i Björkboda. Hilda arbetar som tvätterska i ett tvätteri som hon har ihop med syster Matilda. Detta har de i sitt hem och tvättar i bäcken som rinner förbi i närheten av huset. De hämtar tvätt hos ”finare” familjer och lämnar tillbaka den tvättad, struknen och manglad.

Lisbeths morfar, Anders Fritiof Cederblad, född 21 oktober 1888 i Kibbe, nuvarande Ädelfors. Gick i Kibbe skola och konfirmerades i Alsgeda kyrka den 24 april 1903. Gifte sig 23 maj 1913 med smeddottern Hilma Teresia Caesar från Bärbackbron i Alsgeda. Gjorde värnplikten vid Kalmar Regemente på Hultsfreds slätt, 30 april – 27 december = 240 dagar.

Två eller tre somrar reste Johan Peter till Stockholm och arbetade som byggnadsarbetare. Det var kanske bättre betalt än arbetet vid bruket. Han fick då gå, eller kunde kanske få åka med någon forbonde som körde till Oskarshamn för att hämta varor. Därför åkte han med båt till Stockholm. Någon järnväg fanns ju inte på nära håll. Han hade också varit rallare vid Södra Stambanan.

Han fick 1896 Patriotiska Sällskapets medalj för långvarig trogen tjänst, i samband med att Lessebo Bruk AB lade ner sin verksamhet i Kibbe, och sålde sina gruvor och egendomar i Östra Härad, till en tysk konsul Bieber, som tidigare under tre år arrenderat och drivit Guldgruvan. Han bildade nu Ädelfors

Guldverksaktiebolag för fortsatt drift av Ädelfors Guldgruva.

Johan Peter fick ett årligt bidrag från ”Stenkvarnefonden”, en fond för gamla bruksarbetare, förmodligen startad av Lessebo Bruk AB, men förvaltades av Bergmästareämbetet, dit ansökan fick insändas.

Johanna Christina var känd för att vara något av ”klok gummia”, där både skrock och egenhändigt tillverkad örtmedicin ingick.

Hilma Cederblad, gift med sonen Anders, har berättat att när hon beklagade sig för att den några månader gamle sonen inte ville sova på nätterna utan skrek och var besvärlig, så sa Johanna Christina att det kan du väl få något för. Så kom hon med en liten påse med okänt innehåll, som skulle hängas i ett band om halsen på pojken. Det skulle absolut hjälpa. När Hilma tvekade att använda ”medicinen” så blev svaret : ”Är du så dum så du inte tror på det, så må du ha att [besväret].”

Blev mycket omtalad i hela bygden då hon lyckades bota en av stationsinspektör Axel Kjellins döttrar som drabbats av ”skerva”, engelska sjukan, med sin dekokt. De hade tidigare sökt läkarhjälp utan resultat.

Johanna Christina dör 21 november 1919 och Johan Peter 20 maj 1926.

JOHAN AUGUST CAESAR

Lisbeths mormors far

Soldat Zachris Måansson Ekholm levde mellan 1750-1810. Bodde med fru och barn på soldattorpet nr 69 Bistockskulla, Ekholma i Åseda socken. Ett av deras barn heter Magnus Zachrisson, han föddes 1786 och ca 1807 blir antagen till soldat vid Kalmar Regemente, tredje majorens kompani Aspeland, Järeda. Nu får han soldatnamnet Caesar. Han var 6 fot 3 tum, dvs 1,88 m lång. Några år senare bodde han med fru och åtta barn på soldattorpet nr 80 Tynshult, Virserum. Anteckning i husförhörssboken: "Död vid arbete vid Göta kanal, kommanderad att arbeta vid kanalen men dog dagen efter sin ankomst 7 maj 1830. Begravd på militäriskt vis." Dödsorsaken var lungsot, dvs. tuberkulos.

En av hans söner hette Carl Johan Caesar, levde mellan 1812-1882. Han arbetade som pappersmakargesäll vid Qvills pappersbruk i Ökna. Gift med Anna Maria Magnidotter som levde mellan 1816-1883. De fick barnen: Gustav Adolf 1841, Gustaf Martin 1844, tvillingarna Per Alfred och Johan August 1846, Carl Peter Alfrid 1849, Frans Algot 1852 och Gustaf Adolph 1855. Fyra av barnen dör i tidig ålder och två emigrerar till Nordamerika.

Johan August född 31 mars 1846, Qvills Pappersbruk Ökna. Hans föräldrar och syskon flyttar till Källedal, Trollhälla i Alsesta socken 1847 och efter några år där till Sandslätt på Trollhäl-

las ägor i Alsedå.

1 april 1866 åker Johan August till Stockholm och arbetar där till november. Återvänder hem, men redan 7 november flyttar han till Lindshammar, Nottebäcks socken och arbetar som dräng hos en man som är anställd som smed på järnbruket. Den 7 december 1868 flyttar han hem till Sandslätt igen.

JOHANNA LOVISA JOHANSDOTTER

Lisbeths mormors mor

Född 13 november 1845, i Godanstorp, Alameda socken. Gården har varit i släktens ägo sedan 1806 när Johannas mormors far kom hit. Hennes föräldrar heter Johan Henrik Svensson och Anna Lisa Johansdotter, hon växer upp med sex syskon. Två systrar och en bror emigrerar till Nordamerika. Äldste brodern tar sedermera över gården från fadern. Gården är i släktens ägor till 1925. Johanna bor hemma tills 1870 då hon tar tjänst som piga på gården Apelhestra Wästergård, arbetar där ett år.

[Bild på gården]

JOHAN AUGUST CAESAR

JOHANNA LOVISA JOHANSDOTTER

Johan August gifter sig 1 december 1871 med Johanna Lovisa Johansdotter, från Godanstorp Alameda.

1876 köpte han stugan på Broatorpet (Bärhäcksbron) som låg på Trollhälla gårds marker. Han hade tidigare fått löfte att bygga en stuga i närheten, men då torparen avflyttat och den stugan blev ledig, avstod han från att bygga. Priset för Bärhäcksbron blev 150 kr. Trollhälla gård ägdes av Alameda socken och där fanns även socknens fattiggård. Troligen byggde han i samband med detta smedjan nere vid brofästet till bron över Emån.

Köpekontrakt

Förutom det vanliga ”bondsmidet” med reparationer och skoning av hästar och dyligt, tillverkade han diverse verktyg som potatishackor, lövhackar och ”riskar” som han sedan sålde på torget i Vetlanda. Åkte då med någon bonde som hade egna ärenden till torget. Hans dotter Hilma har berättat att när han kom hem från torgresan så tömde han ut smålandspungen på spiselhallen, och räknade noggrant ihop dagskassan. Det var väl inte alltid så lätt att få slantarna att räcka till och han beklagade sig ibland. ”En är så gällskyldig så en vet inte ut vart in en ska vända sig.” Gällskyldig betyder skuldsatt.

Deras barn:

Karl Johan Levi Caesar född 16/5 1872 emigrerar till Amerika. Frida Lovisa Josefina Caesar född 15/5 1875 emigrerar till Amerika. Gustav Alfred Irenius Caesar född 15/12 1877 emigrerar till Amerika. Helga Emilia Caesar född 17/11 1880. Gift med snickaremästare Sven Lindberg i Slättåkra. Han tillverkade hyvelbänkar och slöjdbänkar. Hjalmar Fredrik Caesar född 31/10 1883. Smed. Gift med Gulli Maria Teresia Franzén. Emma Vicktoria Caesar född 16/1 1887. Gift med August Elof Karlsson 1916, innan dess har hon arbetat som tjänarinna på Vagnhester Kåragård. Hilma Teresia Caesar född den 27/7 1890 i Bärbackström, Alseda.

Hilma gick i Alseda kyrkskola, och konfirmerades i Alseda kyrka. Därefter blev det att ta anställning som piga på olika gårdar. Hon arbetade på Vallsjö gård, Sävsjö, Nyaby Berg, Slättåkra, hos Carl Zakrisson Repperda, och hos Emil Gustavsson Repperda Sunegård.

Johan August dör 18 oktober 1903 av vattusot, dvs. ödem i kroppen.

När Johan August dör 1903 övertas smedjan av sonen Hjalmar Fredrik. Han gifter sig med Gulli Maria Teresia Franzén 1917 bygger om och till stugan i Bärbackström. Johanna får dock bo kvar där några år. Men lönsamheten i smedjan blir allt sämre, och han måste söka arbete på annat håll. Stugan i Bärbackström säljs 1923 och Johanna flyttar till dottern Hilma Cederblad i Ädelfors. Efter en tid där flyttar hon till dottern Emma Karlsson i Slättåkra, där hon bor några år innan hon får sluta sina dagar 23 juni 1930. Hon är då åderförkalkad och har hjärtfel.

BOUPPTECKNING

År 1904 den 16 Januari instälde sig undertecknade i Bär-bäcksbron under Trollhälla i Alsheda Socken, att förrätta bouppteckning efter aflidne Smeden Johan August Cae-sar, som afled den 18 Okt 1903 och efterlämnade Enkan Johanna Lovisa Johansdotter samt 6 med henne ägande barn. Sonan Gustaf Alfrid Irenius, sonen Hjamlar Fred-rik myndiga och närvarande, dottren Frida Lovisa Jose-fina, som vistas i Norra America, dottren Helga Emelia myndig, dottren Emma Victoria född den 16 Januari 1887 och dottren Hilma Theresia född den 27 Juli 1890.

Som ingen godvilligt åtog sig godman- och förmynda-reskapet, för ofvannämnda dottren Frida Lovisa Josefina och omyndiga döttrarna Emma Victoria och Hilma The-resia får vi vördsamt anhålla att Häradsrätten täcktes såvidt möjligt tillsätta någon lämplig sådan. Enkan upp-gav boet, sådant det befanns, då mannen afled, samt uppvisade alla boets handlingar, då mannen afled, samt uppvisade alla boets handlingar och skrifter, hvarefter uppteckning företogs i följande ordning:

[Tabell]

Under edlig förpligtelse att icke något är med vett eller vilja dold i eller utelämnat, utan riktigt uppgifvet under-skrift Bär-bäcksbron som ofvan Johanna Johansdotter Re-derligen upptecknad och värderadt intyga C.J. Hagberg O.E. Rudvall Bouppteckningsman Närvarande vid före-stående förrättning Gustaf Caesar Hjalmar Caesar

CARL JOHANSSON

LINNÉA ISAKSSON

Carl och Linnéa träffas troligen i prästgården. Linnéa arbetar ju där och Carl har flyttat till Åseda 16 september 1917 och hyr ett rum hos kyrkoherden. Tycke uppstår och de gifter sig 12 december 1917. Deras första hem ligger på Karlavägen, vid bokhandeln bakom missionshuset. 1923 åker han till Stockholm till J-E Kollbergs tillskärarskola. Hans titel blir skräddarmästare. Samma år startar han sin egen skrädderirörelse i Åseda. 1942 köper han en fastighet på Kexholmen, Åseda där han också har en kappaffär. Carl är en av initiativtagarna till Åseda Hantverks-och industriförening, tillhör styrelsen. Han är också med i Kronobergs län och Östra Smålands skräddar mästaförening. Ett annat uppdrag är ledamot i kyrkofullmäktige. Det sista uppdraget blir ordförandeskapet i Åseda Pensionärsförening, han avgår där 1970.

Den blå urnan som stod på vitrinskåpet i stora rummet hos Carl-Eric och Viva kommer från Åseda. Den har en liten historia: När Carl hade skrädderi-och kappaffär så kom det in en dam från Stockholm och beställde två kappor, som skulle skickas till henne. Kapporna syddes och levererades till damen. Nu visar det sig att hon inte kunde betala dem med pengar utan hon skickar den blå urnan som betalning, hon ägde en antikvitetsaffär. Vi har i alla år trott att den skulle vara värdefull, men

nu har vi värderat den och den är bara värd ca 400 kr. Det var ingen bra affär för farfar.

De får fyra barn, Maj-Britt 1918, Ann-Margret 1920, Carl-Eric 1921 och Gullan 1926. Efter några år flyttar familjen till det som kallas Blombergahuset, se bild. Född 19 mars 1921 i Åseda.

Carl-Eric hyser en dröm att bli postiljon (brevbärare) men efter konfirmationen börjar han arbeta på ett plåtslageri i Åseda. Den anställningen blir inte så lång, han har dessvärre väldigt svårt för höjder och att lägga plåttak är inte att tänka på. Första arbetet är på ett kyrktak, så den karriären blev kort. Dessutom trycker Carl på att han ska lära sig till skräddare och ta över rörelsen så småningom. Carl är oerhört duktig i sin yrkesroll, allt ska vara perfekt innan han godkänner något. C-E har berättat att om det så var bara ett stygn som inte var som det skulle i Carls ögon så tog han tag i sömmen och rev isär den. På sin fritid ägnade sig C-E åt fotboll, ishockey, bandy och tennis. På den här tiden (1930,-40-50 och -60 talen) fanns ingen särskild anställd som klippte gräset på fotbollsplanen eller på vintern spolade is i ishockeyrinken m.m. Utan det var de aktiva inom vardera sport som fick hjälpa till med det. Det var även problem med utrustningen när pengarna inte räckte till nyköp. C-E hade t.ex inte råd att köpa sig ishockeybenskydd så han sydde ett par istället.

Carl-Erics syskon:

Maj-Britt, 1918, gift med Torsten Johansson. En son, Roland.

Ann-Margret, 1920, gift med Folke Johansson. En son, Lennart.

Gullan, 1926, gift med Lars Stéen. Tre döttrar, Margareta och tvillingarna Kristina och Katarina.

Ann-Margrets son, Lennart, har berättat några minnen om

Linnéa för mig. Hennes far var väldigt glad i sprit och gick gärna i god för hans vänner när de behövde pengar. Till slut gick det så illa att familjen blev tvungna att gå ifrån gården och flytta till Klavreström. Han var nog inte den bästa maken och pappa. Med detta som bakgrund så fanns det ingen sprit i Carl och Linnéas hem, med ett undantag. I en kakelugn i ett sovrum som inte användes hade Linnéa en flaska konjak och när hon kände att en förkylning på gång eller liknande så hämtades flaskan och hon hällde upp konjak i en sked och tog den som medicin. Det var mycket viktigt att inte använda ett glas, för då var det inte medicin, utan för nöjes skull. Det var Lennarts pappa Folke som fick hämta ut konjakken, varken Carl eller Linnéa tyckte att de kunde göra det själva. Lennart har ett litet bord med en utdragslåda i sin ägo, det var Linnéas pappas matbord och i lådan hade han sina bestick. Vid detta bord åt han sina måltider ensam, resten av familjen fick stå och äta.

ANDERS CEDERBLAD

&

HILMA CAESAR

Under tiden i Repperda blev Hilma medlem i Logen Ädelfors Framtid av NOV, som fanns i Ädelfors i början av 1900-talet. Medlem var också Anders Cederblad från Ädelfors. Kanske var det på logemötena som de lärde känna varandra. De gifter sig i maj 1913 och den första åren får de bo hos Anders föräldrar som har en lägenhet i ett flerfamiljshus i Ädelfors. Huset kallas Smedstugan som ligger en bit förbi Stenhuset in på vägen till Ökna. Det var arbetarbostäder för personer som arbetade vid Kleva Nickelverk. I september 1913 föds en son, Georg, 1916 ytterligare en son, Henry. En dotter föds 1918, Berta Viola. Hon får inte leva mer sex månader, spanska sjukan tar hennes liv. Georg berättade för mig att han mindes sin lillasyster, han var ju fem år när hon föddes. Det var en tung sorg, för efter Bertas död talades det aldrig om henne. Hilma nämnde henne aldrig mer och då gjorde ingen annan det heller.

Arbetade som smältare vid masugnen i Ädelfors 1914 – 1918 där han förlorade sitt ena öga vid olycksfall i arbetet. Han fick ett stänk från smältan i ögat och synen gick ej att rädda. Arbetsförmågan ansågs nedsatt till 25% och han tillerkändes en livränta på 300 kr/år som utbetalades med 75 kr i kvartalet. Prästbevis att han fortfarande fanns måste skickas in 2 ggr/år. 1919 upphörde verksamheten vid masugnen i Ädelfors. Går-

den Germunderyds Ebbagård som varit i Brukets ägo såldes till AB Kalmar Kol och Trävaruaffär, som genast satte igång med avverkning på den skogrika gården. Då blev det skogs- och sågverksarbete och även kolning förekom. Anders fick arbete där och senare blev han kantare vid sågen i Ädelfors. 1932 lade Kalmar Kol och Trävaruaffär ned verksamheten och sålde Germunderyds Ebbagård till Domänverket. En bit in på 1930-talet blev det dåliga tider, med stor arbetslöshet och därmed svårt att få ett arbete. Anders arbetar med stenröjning på åkrar i Möcklarp, byggnadssnickare, fick arbete som kantare på olika sågverk bl.a vid Carl Blomstrands såg i Holsbybrunn ett par vintrar. Under krigsåren 1940 – 1945 högg han meterved på Domänverkets gård i Germunderyd. Sommaren 1945 började han arbeta på Bröderna Granlunds Båtbyggeri i Ädelfors där han stannade till semestern 1958, samma år som han fyllde 70 år. Georg har intervjuat Anders om hans yrkesliv, det finns sparat på en cd som jag har. I bakgrunden (om man lyssnar noga) kan man höra mormor Hilmas röst ibland och ljudet från en väggklocka.

1920 flyttar hela familjen till Brostugan, även kallat "huset vid åbron". Det finns fortfarande kvar, ett rött tvåvåningshus med vita knutar som ligger vid bron innan man kommer till Stenhuset. Anders pappa (hans mamma dog 1919) Johan Peter Cederblad och nu även Hilmas mamma, Johanna Lovisa Johansdotter, bor här också. 9 november samma år föds en dotter, Viva och livet blir nog lättare för både Anders och Hilma. Viva har berättat att hon ofta gick till sin mormor till hennes rum, Hilma hittade henne alltid där glatt mumsande på något gott. Hilma var som vanligt var på den tiden hemmafru, skötte hem, barn och de gamla föräldrarna. Skaffade sig syma-

skin, och var duktig att sy både till sig själv och barnen. Lånade ibland vävstol och vävde trasmattor till hemmet.

Under några år i början av äktenskapet hade man också hus-hållsgris som slaktades strax före jul. Att ta hand som slakt hade hon ju lärt sig på gårdarna hon varit på. Så det blev blod-palt och pölsa och flera sorters korv, pressylta och rullsyrla och julskinka lagades till. Fläsket saltades ned i trätunnor för kom-mande behov.

1927 tar Anders ett inteckningslån på 2000 kr och tillsam-mans med sin syster Anna Gustava som går in med 2000 kr, med löfte att få bo på övervåningen om ett rum och kök så länge hon lever. De köper ett gammalt timmerhus av Emil Ed-borg i Repperda, som får utgöra stommen i det nya huset. Det var dock längre än det nya skulle bli, så därför tog man bort en bit på mitten och fogade ihop de båda halvorna. Husdelarna transporterades med häst och vagn till Ädelfors.

Pengarna räcker tyvärr inte till att köpa tomten där huset ska stå, utan de hyr den av Ädelfors bruk. Anders tog ledigt ett par sommarmånader och med hjälp av två snickare så byggdes det nya huset som får namnet Cederslund. Den 22 december 1930 lyckas han dock med att köpa tomten, lagfart blir bevil-jad 29 oktober 1931. Anders renoverar huset, men det förblir med dagens mått rätt så omodernt. Enbart kallt vatten indraget, kakelugnar och vedspis som värmekälla och till mat-lagning. Utedass och och inget badrum. Kylskåp och frys fanns inte heller utan de flesta kylvaror förvarades i en matkällare. Det som behövdes dagligen fick plats i ett skafferi i köket. Så här ser det ut ända in på 1970-talet.

Skolhuset ligger bredvid Cederslund så Viva behöver inte gå långt för att komma dit. Hon går i skolan i sex år och efter

det en skolkökskurs.

[Bild och hennes berättelse.]

På 1930-talet, om man ville åka på semester och det inte fanns så mycket pengar, då åkte man på cykelsemester. Så gjorde även Viva och hennes vänner. Bl.a cyklade de till Tranås en sommar. Hennes bröder Georg och Henry, samt en kamrat, cyklade till Gripsholms slott och fortsatte till Trollhättan. Väl där skickade de ett vykort hem och skrev att de skulle ta en "avstickare" till Göteborg innan de kom hem igen. De cyklade också till Kalmar, vidare till Karlskrona för att slutligen hamna i Ystad som var målet med resan. De skulle titta på en utställning där. På sina cyklar hade de all utrustning som de behövde såsom tält, mat, fotogenkök, kläder m.m

1936 hände något som alla i Ädelfors talade om länge. Viva hade lämnat in en tipskupong och vann högsta vinsten. 15 040 kr och 67 öre. Det var en hel förmögenhet på den tiden. Hon hjälpte sina föräldrar att betala av lån på huset och bekostade sin egen utbildning till damfrisörska. Denna utbildning fanns i Vetlanda och troligtvis bodde hon där i veckorna. Hon kallas därefter för Lyckaflicken i Ädelfors.

[Bild på tipskupong]

Viva flyttar till Åseda 23 november 1939, hon har nu fått sitt första arbete på Fru Johanssons damfrisering. Hennes bostad är en liten lägenhet ovanför salongen. Hennes lön är 30 kr/mån. Ibland var det nog inte så roligt att ta hand om kunder. Det var sällsynt med damer som hade tvättat håret innan de kom för att bli fina. Det var inte ovanligt att hon fick börja med att avelsa och tvätta håret innan hon kunde påbörja klippning och permanentning.

[Bild på huset.]

Fram tills nu har Viva inte haft tillgång till sitt bankkonto, hon är ju inte myndig. När hon behöver pengar måste hon ta kontakt med sin pappa Anders som i sin tur får ta bussen in till Vetlanda och ta ut pengar på banken, som Viva sedan får från honom. 1940 blir hon erbjuden att köpa damfriseringen och nu skickas det många brev mellan Åseda och föräldrarna i Ädelfors hur hon ska göra. Det diskuteras fram och tillbaka, Viva får nog både goda råd och förmaningar att tänka igenom alltting noga, innan hon tar ett beslut. I oktober samma år köper hon salongen av Fru Johansson för 4000 kronor och anställer en flicka som hjälpreda. Hennes nettoinkomst är 70-80 kr/månaden.

Några händelser från brevväxlingen mellan Hilma och Viva: 1940: Missionsauktion i Repperda (Missionshuset är det guila huset uppe på höjden till höger om vägen in till Ädelfors). Hilma ropar in två hemostar, 6 och 7 kr kilot och 1 kilo kaffe för 5 kr och 50 öre. Nu är det tilldelta kuponger för varje familj för nästan allt man behöver köpa.

1941: Januari: vattenledningen i Cederslund har frusit, minus 33 grader och inte mycket snö. Februari: Hilma och Viva byter matvaror med varandra t.ex Viva skickar socker till sin mamma och får ägg istället. Vädret har blivit mildare och nu är det mycket snö. Mars: Georg och Henry har fått uppgiften att snickra ett bakbord till Viva. Enligt Hilma så var de lite slöa med att få det färdigt, så Hilma fick prata med dem ”på skarpen”. April: Hilma skriver ”potatis är snart det enda man får köpa utan rabattkupong”. Vivas anställda flicka säger upp sig utan förvarning, mormor är mycket upprörd. Ett par Dagar senare så har allt ordnat sig med en ny flicka, Hilma är glad igen. Hon tar tåget till Åseda, stannar över natten. Maj:

Hilma går Riksmarschen, en tävling inom motionsidrotten på 1940-talet. Sveriges Kommuner tävlade mot varandra, damerna gick 10 km och herrarna 15 km. Hilmas tid blev 1 timme och 28 minuer. Juni: Det var många kalas och kafferep i Ädelfors och alla damer hade finklännning och den bästa hatten. Hilma behöver en ny så hon åker in till Vetlanda och köper en fin hatt även att hon tycker den är väldigt dyr, hela 16 kronor! September: Hilma skickar lingon, morötter och äpplen till Viva. I slutet av månaden skriver hon att det rinner vatten i nya kanalen, så nästa gång Viva kommer hem kan hon paddla kanot. December: Viva undrar hur mycket pengar hon har på banken. Hon får veta att hon har 5000 kronor. 1942: Januari. -35 grader, allt i skafferiet har frusit. Inte ens Georg vågar sig ut, inget arbete på fabriken för köldens skull. Februari: 39-40 minusgrader. Maj: Vinter igen, snö på marken. Augusti: Hilma cyklar till Åseda och äter middag hos Viva.

Tyvärr finns inte Vivas brev till Hilma kvar. De skrev till varandra ett par gånger i veckan. Det hade ju varit roligt att få hennes berättelser också. Efter 1942 finns inga brev kvar. Kanske ringde de till varandra, det fanns ju en telefonstation i Ädelfors och Viva hade egen telefon då. 1966 får Anders och Hilma egen telefon.

Anders var den snällaste och finaste morfar som jag och mina bröder kunde ha. Han skrev också till Viva med den allra finaste handstilen.

Anders dör 28 juli 1970 på Eksjö Lasarett. Georg och Henry åker till Eksjö och är med honom till slutet.

Hilma råkade våren 1971 ut för en olyckshändelse (lårbensbrott). På morgonen denna dag körde brevbäraren sin vanliga runda tidigt på morgonen. Hilma hade fått post denna dag så

han skulle bara lägga den i brevlådan, men tänker i samma stund att " det var länge sedan jag träffade Hilma, jag går in med posten så kan jag prata med henne en stund och höra hur hon har det". När han kommer in i köket så ligger Hilma på golvet och har brutit lårbenet. Troligtvis går han in till Georg som bor tvärs över vägen och ambulans tillkallas. Ingen vet varför brevbäraren just denna dag bestämmer sig för att gå in till Hilma, för det tillhör inte vanligheten att göra det, men vilken otrolig tur att han gjorde det. Efter lasarettsvistelsen i Eksjö, flyttas hon till äldreboendet Österliden i Holsbybrunn. På egen begäran fick hon sedan stanna kvar där till sommaren 1981, då hon insjuknade och fick komma till Vetlanda Sjukstuga, där hon avled den 12 oktober 1981.

Hilmas syskon:

Karl Johan Levi Caesar född 16/5 1872 emigrerar till Amerika. Frida Lovisa Josefina Caesar född 15/5 1875 emigrerar till Amerika. Gustav Alfred Irenius Caesar född 15/12 1877 emigrerar till Amerika. Helga Emilia Caesar född 17/11 1880. Gift med snickaremästare Sven Lindberg i Slättåkra. Han tillverkade hyvelbänkar och slöjdbänkar. Hjalmar Fredrik Caesar född 31/10 1883. Smed. Gift med Gulli Maria Teresia Franzén. Emma Vicktoria Caesar född 16/1 1887. Gift med August Elof Karlsson 1916, innan dess har hon arbetat som tjänarinna på Vagnhester Kåragård.

CARL-ERIC JOHANSSON

VIVA GUNHILD MARIA CEDERBLAD

C-E och Viva träffas så småningom och blir ett par. Detta är under pågående 2:a världskriget så C-E blir inkallad som beredskapsman och blir stationerad i Skåne. Paret förlovar sig och innan bröllopet blir det björkdrag i Ädelfors. Detta är en väldigt gammal tradition som går ut på att brudparets vänner på lysningsdagen kommer dragandes på en stor björk och överlämnar den. Av björken ska sedan brudgummen tillverka någon möbel till det framtida egna hemmet. Det blev Vivas bror Georg som svarvade ljusstakar och nötknäckare av björken. 23 oktober 1943 vigdes C-E och Viva i prästgården i Åse-
da av prosten dr Isak Krook. Brudpar och släkt åkte sedan till Ädelfors för bröllopsmiddag hos Vivas föräldrar Anders och Hilma Cederblad. Faster Gullan minns att Vivas bror Henry spelade dragspel. Vid hemkomsten till Vivas lägenhet så blir brudparet och den närmsta släkten bjudna på kaffe av Vivas granne, Gerda Olsson.

Efter vigseln måste Viva sälja sin salong och börja sitt nya liv som gift. Det var ovanligt att kvinnan fortsatte att arbeta när hon hade gift sig.

Vissa omständigheter gör att deras första tid som gifta blir omvälvande för båda två. Viva är gravid i femte månaden och måste nu sälja sin damfrisering och flytta från sin lägenhet.

Carl och Linnéa ger dem husrum i sitt hus, ett rum och kök i en tillbyggnad mot trädgården. Det måste ha varit en svår lärotid, tills C-E själv blev skräddare. Han fortsatte att arbeta för sin far ända till i början av 1960-talet då han fick ny anställning på Garpens konfektionsfabrik. På sin fritid ägnade sig C-E åt fotboll, ishockey, bandy och tennis. På den här tiden (1930,- 40-50 och -60 talen) fanns ingen särskild anställd som klippte gräset på fotbollsplanen eller på vintern spolade is i ishockeyrinken m.m. Utan det var de aktiva inom vardera sport som fick hjälpa till med det. Det var även problem med utrustningen när pengarna inte räckte till nyköp. C-E hade t.ex. inte råd att köpa sig ishockeybenskydd så han sydde ett par istället.

[Jennys intervju av C-E om hans fotbollsliv.]

Min morfar Carl-Eric Johansson spelade mycket fotboll som liten men han började inte att spela på allvar förrän han fyllde 18 år och fick vara med i Åseda IFs juniorlag 1938. Han fortsatte sedan att spela i B-laget där det gick mycket bra vilket t.ex. en match mot Fagerhult visade. Åseda gjorde mål på mål och till slut tog Fagerhultspeaterna bollen och lämnade planen. Men spelet återupptogs sedan domaren vädjat och hotat om serieavstängning. Matchen slutade med resultaten 15-1. 1941 spelade han sin första match i A-laget som låg i division 1 i sydöstra gruppen i Smålandsserien. Morfars position i laget var vänsterinner (yttermittfältare). Han var lagets speluppläggare och duktig på att nicka.

Morfar tycker att spelet i matcherna var mycket bättre förr. Spelet var inte lika snabbt som idag utan byggde mer på passnings- och växelspel. Spelet var uppbyggt på ytt-

rarna medan det idag mest bygger på kedjespelarna. Det var inget hårt spel, utan ett spel utan hårdna nätkamper oc hglidtacklingar. Morfar spelade i 26 år utan att få en enda allvarlig skada.

Det fanns inga röda och gula kort, men domaren kunde ge varningar. Han kallade då till sig spelaren och skrev upp varningen. Deras utrustning på matcherna var ungefärlig samma som idag. Det enda som skiljer är fotbollskorna. Skorna var gjorda av läder och de gick upp över ankarna därfor var de rätt så tunga. Dubbarna var också gjorda av läder vilket gjorde att dessa slets väldigt snabbt eftersom man spelade mycket på grus.

Morfars roligaste minne är när Åseda vann Smålands-serien div. 1. De vann då över Blomstermåla på hemmaplan med 3-2. Både Åseda och Älmhult hade då vunnit varsin division i Smålandsserien. Åseda den sydöstra och Älmhult den sydvästra. Båda lagen skulle nu kvala mot varandra till Sydöstran. Sedan de båda lagen vunnit var sin match skulle en avgörande spelas på en neutral plan, Värendsvallen i Växjö. I första halvlek spelade Åseda totalt ut Älmhult och ledde med hela 4-0 i halvtid. I andra halvlek var planen regnvåt och hal och Älmhult började att reducera och vid full tid var ställningen 5-5. Första förlängningen på 30 minuter blev utan mål men i andra förlängningen efter 2 1/2 timmes speltid lyckades Älmhult göra segermålet 6-5.

Något år tidigare hade det ryska fotbollslaget Dynamo Moskva vunnit stort över det svenska topplagen. Då hade man talat om dynamopiller, ett mystiskt preparat som kunde höja prestandsförmågan. Efter den här matchen

gick det då rykten om att en läkare hade givit Älmhult-spelarna så kallade dynamopiller i halvtidspausen. Men de dynamopiller som senare dök upp på marknaden var bara vanligt druvsocker. Mer troliga saker till att Älmhult vann var att de ändrade om sin laguppställning i den första halvleken och att Åsedas duktiga centerhalv blev skadad.

Ett annat roligt minne är att morfar sate 36 straffar i följd. Han fintade bort målvakterna likadant varje gång. Han lade upp bollen på straffpunkten, ställdes sig några meter snett åt vänster bakom bollen så att han själv, bollen, och högra målstolpen var i linje. Sedan tog hansats och precis innan han slog till bollen fintade han genom att titta i vänstra hörnet och markera med kroppen som om han skulle slå den i vänstra hörnet. Målvakten slängde sig då åt vänster och han behövde bara rulla in den i högra hörnet.

En gång innan en match sa målvakten till morfar att om det blev en straff så skulle han ta bollen. Morfar sa då att om det blev straff så skulle han skjuta den i högra hörnet. Och så blev det en straff i första halvlek. Morfar lade upp bollen, fintade och sköt den i högra hörnet och målvakten slängde sig åt vänster. Sedan blev det en straff till i andra halvlek. Morfar sa återigen att han skulle skjuta bollen i högra hörnet och målvakten slängde sig i det vänstra hörnet. Målvakten blev då så arg att han började jaga morfar runt planen och kickade till honom där bak.

En anna rolig match var när Åseda vann mot Torsås med 18-3. I halvlek stod det 9-0 och morfar tippade mest på skoja att det skulle bli 18-3 och han fick rätt. I den matchen

gjorde Åsedas center 10 mål. Efter den matchen blev Åseda nerbjudna att spela mot Kalmar FF på Fredrikskans. Åseda gjorde en mycket bra match men tyvärr blev resultatet 4-3 till Kalmar.

Morfar slutade spela fotboll när han var 42 år och hade då hunnit med att spela 565 A-lagsmatcher. Att morfar höll på med fotboll väldigt läge visare en B-lagsmatch mot Alstermo. Då spelade morfar tillsammans med två andra spelare som också varit med ett tag. De tre tillsammans utgjorde lagets innertrio och tillsammans var de 134 år.

[Bild: Laget. Bildtext: Åsedas lag som 1948 vann Smålandsserien division 1 med min morfar Carl-Eric Johansson längst till höger.]

[Bild: Unga fotbollspelare. Bildtext: ”Lyckan är att vara ett lag. Egentligen spelar det ingen roll vem som gjorde målet, bara det blev gjort. Lyckan är att känna att man gjorde sitt bästa inte för sig själv utan för laget.” (ur boken Fotbollens kval och lycka av Tore Nilsson.)”

C-E får inte tillräckligt med lön av sin far för att kunna försörja sin familj utan måste låna av Vivas sparade pengar. De lägger upp en avbetalningsplan som C-E lyckas hålla. I mars 1944 föds Bengt och det dröjer ända till maj 1952 innan nästa barn, Lars, utökar familjen. Någon gång mellan 1952 och 1956 flyttar de till en alldel ny hyreslägenhet på Södra Esplanaden i Åseda. I december 1956 föds en dotter Lisbeth. Slutet av 1964 har C-E fått ett arbete som förman på Bestons konfektionsfabrik i Berga och mellan jul och nyår flyttar familjen till en lägenhet på 2 rum och kök. Det sista som lastas på flyttbilen är den klädda julgranen, Viva vill absolut ha med den. Hyreshuset på Ring-

vägen är alldelvis nybyggt men den stora nyheten är att vi har en egen telefon. I Åseda hade vi inte det utan när vi behövde ringa, så fick vi gå till telefonstationen och betala en avgift för att använda deras telefon. Det var olika avgifter om man ringde riks- eller lokalsamtal.

Arvegods från Carl-Eric och Viva: guldringen med en liten vit sten fick mamma av pappa en gång för länge sedan. Hon hade den alltid mellan sin förlovnings- och vigselring. Glasskålen på fot fick Anders och Hilma i lysningspresent 1913. Taklampan som jag har är köpt i Åseda. Stekgrytan med mammas namn och ett årtal på locket är en lysningspresent från min farmors syskon. Den är tillverkad i Klavreströms Bruk. Halsbandssmycket i form av en gulddroppe som Jenny har är ursprungligen min farmors ringar.

Vivas syskon:

Georg Cederblad, född 24/9 1913 i Smedstugan, Ädelfors. Gift med Ingrid. Två barn, Åke och Kristina. Georg första arbeten får han i skogen och på ett sågverk i Ädelfors. 1935-1948 arbetar han i Källströms möbelfabrik och sedan hos Bröderna Granlund. 1952 till sin pensionering i Hermanssons möbelfabrik i Fluguby. Hans fru, Ingrid, arbetar som sömmerska i en syateljé som ägs av Sjöberg. Georg byggde hus mittemot Cederslund och kallade det för Lillevång, (nästan alla hus i Ädelfors har ett namn).

Henry Cederblad, född 29 juni 1916 i Smedstugan, Ädelfors. Gift med Inga. Han arbetar liksom som sin bror i Hermanssons möbelfabrik i Fluguby. Hans fru, Inga, övertog tjänsten som stationsföreståndare 1934 på Tällängs station efter sin far, Oskar Tapper. Han hade dock ansvaret för stationen tills Inga blev myndig. 1937 får Oskar nytt arbete på Ädelfors station där

han arbetar till 1943. Inga övertar hans arbete och blir kvar till 1961. Poststationen dras in då persontrafiken läggs ner på sträckan Vetlanda-Gårdveda. Inga förflyttas till Alseda station och arbetar där som platsvakt fram till 1966 då också den poststationen dras in. Hon får anställning på posten i Vetlanda där hon är kvar till sin pension.